

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Vol. 11 } చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ జనవరి నెల 21-వ తేది బుధవారము } No. 246
సంపుటము ౧౧ } (శ్రీ) రక్తాక్షి నామ సంవత్సరము, పుష్యమాస బహుళ ఏకాదశి ౧౧ } సంచిన ౦౪౭

అమృతాంజనము

1925

కృ. లండరు

1925

“మహాత్మా గాంధీ” “రాధాకృష్ణ”

3 అందమైన రంగులతో ముద్రింపబడి, ముద్దులు మూటగట్టుచున్నది.

ముఖ్యముగ గమనింపుడు:—

31-1-1925 తేదివరకు ధరలయందు ప్రత్యేక సదుపాయముగలదు.

100 కి రూ 10-8-0,

అలస్యము ఆశాభంగమగును.

1000 కి రూ 90.

తక్షణమే మీ ఆర్డరును నాలుగవంతు అడ్వాన్సుతో పంపుకొనవలెను.

అమృతాంజనము డిపో, నెం 7 తంబుళెట్టివీధి, మద్రాసు.

లోక ప్రసిద్ధవైన

మయింజన్లు!

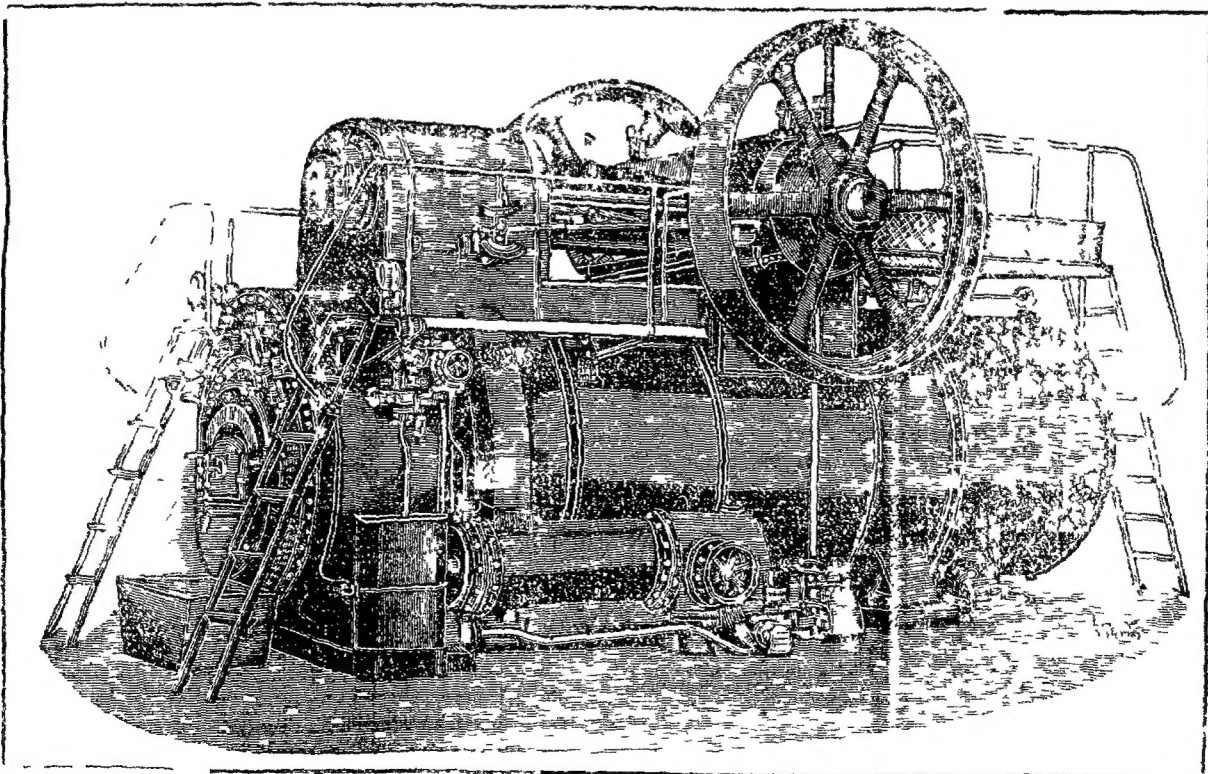
(Super Heated)

హంస్టీముయింజన్లు!!

22 B. H. P. గాయ 1250 B. H. P. వరకు.

బాయిలరు ట్యాంకులు వెలుపలకులాగి శుభ్రపరుచుటకు సౌకర్యములు అమర్చబడియున్నందున బాయిలర్లు యెక్కువకాలం యేమాదిరి యింజనులు కంటెను ఖర్చు మిగుల తక్కువ - కర్ర - బొగ్గు - పూక - పొట్టు - దేనితోనైన పనిచేయును.

వెలుగు సులభము
Prices
Challenge
Competition
నూతన పద్ధతుల
ననుసరించి అనేక
సౌకర్యములు
అమర్చబడినవి

Economy
unrivalled!
Latest
Scientific
Miracle!!
Wonderful
Bargains!!!

ఇదివరకు యెన్నడును గుట్టి అంజనులు మీరు చూచియుండదు

సంవత్సరం ఒక్కంటికి 3000 యి జనులు అమ్మబడుచున్నవి త్వరపడి ఆర్డరు పంపుడు

Telegrams:
“MACHINISTS”

సాలయేజంట్లు — డి. యల్. శాస్త్రి అందు కో., 12, తంబుళెట్టివీధి, మద్రాసు.

నవంబరు నూలు చందా

గుజరాతు తరువాత ఆంధ్రుల సంఖ్యయే అత్యధికము

అ. భా. ఖాదీబోర్డు డైరెక్టరు మగనలాలు గాంధీ గారు యంగు ఇండియా పత్రికలో నిట్లు ప్రకటించిరి:—

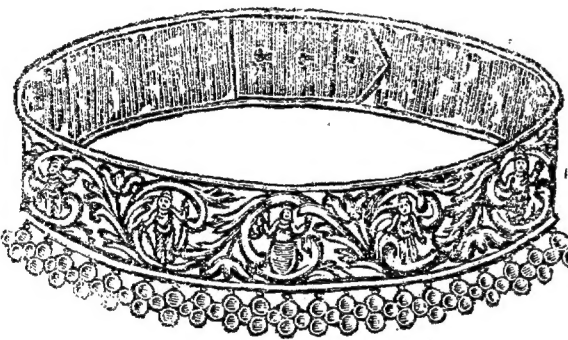
నూలు పంపిన పట్టణము	సఖ్యతలము	మొత్తము సంఖ్య	మొత్తము నూలు సాదవు	వంపిన మహమ్మదీయులు	అ. భా. కాం
1 ఆక్రీ	3	4	7	13,000	1 0 0
2 ఆక్రీ			1017	81 లక్షలు	
3 అస్సాము	22	35	77	82 07	4 1 0
4 బీహారు	100	287	387	6 1/2 లక్షలు	44 24 15
5 బెంగాలు	174	677	851	26 1/2 లక్షలు	106 52 8
6 బీరారు	4	81	85	68 000	6 0 0
7 బొంబాయి	81	118		8 1/2 లక్షలు	49 4 1
8 బర్మా	4	32	86	1 లక్ష	18 0 0
9 మ. రా. హిందీ	54	45	99	1 1/2 లక్షలు	6 4 6
10 మ. రా. మరాఠీ	63	68	131	2 1/2 లక్షలు	22 1 8
11 ఢిల్లీ	12	25	87	1/2 లక్ష	0 2 1
12 గజరాతు	92	1848	1440	85 1/2 లక్షలు	261 58 9
13 కర్నాటక	69	227	296	5 1/2 లక్షలు	66 2 5
14 కోళ	12	69	81	1 1/2 లక్షలు	72 2 1
15 మహారాష్ట్ర	145	220	365	7 లక్షలు	64 6 *
16 పంజాబు	14	38	52	1 లక్ష	* * 2
17 సింధు	47	74	121	2 లక్షలు	50 5 3
18 తమిళనాడు	108	546	649	14 1/2 లక్షలు	93 20 11
19 సం. రాష్ట్రములు	96	154	250	3 లక్షలు	6 4 7
20 ఉత్తరప్రదేశ్	71	125	196	2 1/2 లక్షలు	8 2 8

మొత్తము. 1,116 4,148 6,276 1,01,860,00 ... 187

ఆంధ్రులలోకి అత్యధికము నిడివి నూలు పంపినవారు యాసారి గుజరాతు వాస్తవ్యులగు శ్రీయత పంజాభాయి మనోరమ్మ పట్టుగారు. 14 నెలల నూలు 1ల. గజములు బంపిరి.

గజరాతు నుండి వచ్చిన నూలు మొత్తము సంఖ్య యాసారి తగ్గిపోవుటకు వారు 5 వ తేదీ దాటి పదివ నూలు వసూలు నిలుపు జేయుటయే కారణమయి యుండును.

అలస్యము చేయుక ఒక దఫా మా ప్రదర్శన శాలకు వచ్చి పరిశీలింపుడు. 1824

నాగవత్తులు

ఇవి 6 సవరములు మొదలు 14 సవరములకు అనేక మోడల్ లలో నవనాగరికమునకు తగిన తయారు చేయబడును. పాతికాపరక అంగుళము మొదలు ముప్పాతిక అంగుళము వేడలువరకు చేయవచ్చును. వీటికి తరుగు సహజ ముఖారి రుప్ 25 లు మొదలు రుప్ 85 లు వరకు గలదు. పువ్వరా గములు, పట్టెకంపులు, నత్తములు మొదలగునవి

చేర్చినవాటికి ప్రత్యేకముగా సామ్య యియ్యవలెను. అన్నిరకపు వెండిసవరముబంగారు వెగలు, సామానులు ప్లాకు లో నిధముగానున్నవి. ఒకసారి వచ్చి ఒక చిన్న ఉరువును మావద్ద తీసిన మానమ్యము మీకు తెలియును.

మాచి తవ్వి తపు 172 ఫుట్ల క్యాటలాగు 1.కి రుప్ 1. తెలిఫోను నెం. 802 తంలివిలాసము "ఉమ్మిడియాద్"

ఉమ్మిడి రామయ్య కెట్టి, గురుస్వామి కెట్టి కంపెనీ, నగలవర్తకులు, 25, వైనాబజారుకోడు, మదరాసు

"ఇ స నా ఫె లి" ని మలేరియాకు వాడుటవలన

ప్రపంచమునను మలేరియాగల జిల్లాలయందు అంతటను అమోఘమైన గుణ విమృశ్యుడగు పేరు వానికి గలిగింది. ఈ యావధముయొక్క నివారణకై ని గుటించి వైద్యనిపుణులే అంగీకరించి యున్నారు. క్రైస్తవ తత్వాల మునకు కొంతకాంతిచేయును. అట్టి జాగలలో "ఇసనాఫెలి"ని వాడి పూర్తిగా గుణముకలిగినట్లు దుజువుగలదు. మలేరియాకు ఇది సిద్ధవధుని ప్రసిద్ధిచెందినది.

బిడ్డలకు ద్రవరూపముగానున్న "ఇసనాఫెలి"ను వాడవలెను.

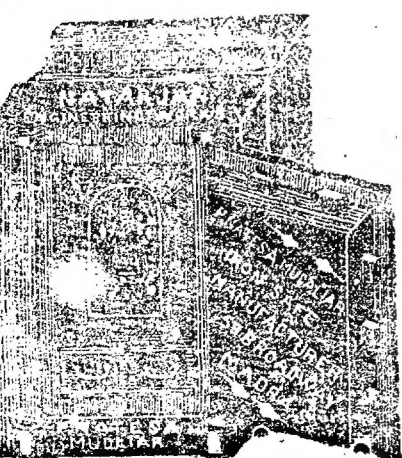
ఇండియా, బర్మా, సింగోనుకు సోల్ వజుట్లు,

Gorio Ltd, Post Box 159, Fort, Bombay

సరనిము

దృఢమైనది

నమ్మకమైనది

యిప్పటిమోడర్న ప్రకారము వాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుపపెట్టెలు ఈవిధమున తయారుచేసిన వారివద్ద అత్యుత్తమునకు సిద్ధముగాయున్నవి. బాంబాయి, కంపెనీలు, కార్పొరేషన్లు, కోఆపరేటివ్ సంఘములు మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి. (1429)

పి. న. టే. శ. మొదలియార్,

ఇనుపపెట్టెలు చేయువారు,

(ప్రాప్తి) 59, బ్రాజ్స్, మద్రాసు.

నటరాజన్ ఎంబిసింగు వర్క్సును. ఐరన్ అండు బ్రాన్ ఫౌండర్స్ అయిల్ ఎంబిసెలు, మోటారులు, మెషిన్ భాగములు, మొదలగునవి రిపేర్ చేయుటయందు సమర్థతగలవారు. రైనుమిల్లుకు కావల్సిన సిలండర్లు, పాస్టింగ్ పట్టాలు, సరసముగా యివ్వబడును. ముఖ్యముగా క్రెడిట్, పెరుగుదలకొరకు, తుదాదు. మెషిన్లకు సంబంధించిన భాగములన్నియు అర్ధర యిచ్చి తయారుచేసి యివ్వబడును. ఈ తర్జములు ప్రాజెక్ట్ ఇనుప బ్రాండును.

వంగరాష్ట్ర నిర్బంధ చట్టము

జైల్లు మను

"ఈచట్టము నెవ్వరును ఆదరించరు గాని అది యుండక తప్పదు. వాని నములుజనులను న్యాయసంకల్పములేనిచో దొర తనముగాను దాని నుపహరించి యుండదు. ప్రతిపక్షముమొదలు చేసి నిరాకరించుటలో పాక్ మెంటు పద్ధతులలో వారి కనుభవము చాలదని స్పష్టమైనది".

ఫార్వర్డు

"ఈ సంగతి విని రిచ్చపడువా కెవ్వరు నుండరు. ఇది వంచనలేని పని. విమలభావముతో అన్ని పక్షములవారు సంగీకరింతురు. స్థితిగతులును దేశీయులు సరిగాగ్రహించవలసిన సమయము వచ్చినది. దొరతనమువారు ప్రకటింపవలసిన సమయముగాదనియే సరిపైచేయుట స్పృతి (లా) కావచ్చును గాని అది దొరతనము మాత్రము కాదు.

బెంగాలీ

గజర్నరు నిశ్చయముగా సర్టిఫై చేసెను.

అమృతబజారు పత్రిక

"భారతీయుల అభిప్రాయమును కాలదన్నిరి. అసహాయాద్యమును క్షీణింప నారంభించినది మొదలు యాత్యంతికారము ప్రబలమగుచున్నది. ఇట్టి గొప్ప అసహనము దేశీయులకును కానన సంఘములకును గూడ జరిగినది. కాన దీనినిగూర్చి స్వరాజ్యపక్షమువా రవలంబించు పద్ధతినిబట్టియే వారి కితరసాధనము లున్నదియను లేనిదియను తెల్లమగును". (అ. ప్రె.)

పుదుక్కోట పురపాలకసంఘము

సారాయియమ్మకము నిషేధించిరి

పుదుక్కోట, జనవరి 19:—పురపాలకసంఘమునుండి యన్. విశ్వనాథయ్యగారి హెచ్చరికననుసరించి, పురముయొక్క సరిహద్దులలో నెచ్చటను కలుగుగాని సాతాయముగాని యమ్మగుడదని, యధికసంఖ్యాకులచే నొప్పకొనబడి తీర్మానింపఁబడినది. ఈ తీర్మానము ప్రభుత్వమువారి యంగీకారమునకై పంపబడినది.

మోనగాడు పట్టువడుట

మదరాసు జనవరి 20:—సాంబశివస్వామియను పోలీసు పలుయన్ పైకర్లు, యన్. దొరస్వామయ్యగారు నతనిని యెర్రబాటుచెట్టిపిడికొనున్న యిండియను రెస్టరెంటులోనుండ—పట్టుకొనియెను.

ఇతడు 1922 సంవత్సరమున కోయంబత్తూరు నందుగల మదరాసు ఫారెస్టు కళాశాలయను కళాశాలకు మేనేజరుగా నుండి గుమారు రు 737/-ల సహకరించెను. దరిమిలానర కచట నుండి పారిపోయెను. హిందూదేశపు కెజిస్ట్రేషన్ 409, 379 కెజ్ నులక్రిందను తిపాలచట్టము 69 క్రిందను ప్రభుత్వమువారి త నినికొరి. ఒకసంవత్సరముక్రింద నితడు మాడుపేరుబెట్టుకొని యాపట్టుకొనుటక కంపెనీలో నుద్యోగస్థుడుగ జేరెను. ఇత నినిపట్టుకొనుటకు రు 100/-లు బహూమానముకూడ నున్నది.

నాకలు

లండనునుండి 8 వతారీఖు తపాలతో బయలుదేరిన 'మాల్వా'లోని తపాలనుదీసికొని 'వైనా' యనునోడ 18 వ తారీఖున 11 గంటలకు ఏడెను రేవుకు వదలెను. బొంబాయికి శుక్రవారము 28 వ తేది మధ్యాహ్నమునకు చేరును.

15 వ తేది లండను తపాలుతో బయలుదేరి కైజరిహిం దనునోడ 17 వ తేది యుదయము 8-30 గంటలకు మార్సెయ్య నుండి బయలుదేరెను.

ఏ. యల్. షా గను ప్రసిద్ధిపొందిన బొంబాయి క్రైకెట్టుటగాడు క్రిందటి కనివాము తపాలు వీసికొనిపోవునోడలో నాంగ్ల దేశమునకు పయనమాయెను. మాడుపంతులారెడు తనజిల్లానుకు హంపుమైకు రాబోవు క్రైకెట్టుటలో సహాయముజేయవచ్చును. తిరిగి హిందూదేశమునకు వచ్చినప్పుడు కలకత్తాబోవును.

'సర్కా' సియస్సు' నోడ మార్సెయ్యనుండి 18 వ తారీఖు ను, 'సింధియా' యను నోడ లివర్పూలు రేవునుండి 12 వ తారీఖునను బయలుదేరినవి.

వెల్లింగ్టన్ సినిమా

మాంటు రోడ్డు, మద్రాసు

17-1-25 శనివారమునుండి 28-1-25 శుక్రవారమువరకు శని, ఆదివారములందు 8-15 గంటలకు మ్యాటినిగలదు యూనికర్న్ ఫెస్టాస్టికల్ సీరియలు

ది "ఫోర్ట్ర సిటీ" 3 వ వారము

సీటి. మారిజన్ అండు మార్గలేటు మారిజన్ అద్భుతకార్యములు చూడవలసి. నూగు, కాఫికూడు చూడవలెను.

పరిశ్రమలు, త్యాగరాజ గానసభలు

ఈనెల 16, 17, 18, తేదీలలో పరిశ్రమల శ్రీ పరిశ్రమ సంఘం వైద్యవిద్యాలయం (బహుశ్రీ, తుమరాడ) సంగమేశ్వర కృష్ణగారి యజమాన్యమున త్యాగరాజగాన సభలు జరుపబడినవి. ప్రథమదినమున శ్రీ సంగమేశ్వర కృష్ణగారత్యంక శ్రావ్యముగా విజావాద్యమొనరించిరి. తల్లెడవాడ వుపాధ్యక్షులుగా రమితోత్సాహమున అంధ్రగారముతో తని చేసి సభ్యుల కానంద మొనగూర్చిరి. ఆవతారము తియనడగు శ్రీ సంగమేశ్వరకృష్ణగారి చిన్నబిడ్డ దత్తంతోత్సాహమున గాంధర్వవిద్యావైభవము జూపి యెల్లవారి నానంద సాగరమున నోలబడించెను. రెండవదినమున శ్రీ సంగమేశ్వర కృష్ణగారు, (బోధనూర్ల యినప్పయ్య) ఫారసీ రాఘవేంద్రరావు గారు, బిడ్డలు వాద్యమొనరించిరి. తొలక పీఠపరం ఎగై రా యెట్టే దివానుగారకు ఆకొండ వెంకటరత్నము పంతులుగారు విననింపుగా వీల వాయించిరి. ఇంకను గ్రామములోని భక్తుల సేవలనుబట్టి త్యాగరాజులతో గాన మొనరించిరి. మూడవ దినమున శ్రీసంగమేశ్వర కృష్ణగారు మహాద్భుతముగా గోటు కొద్దము నెఱపిరి. పిమ్మట దాసరి లక్ష్మణస్వామిగారు త్యాగ రాజస్వామిపై ప్రాసిన గీతము సభ్యులెల్లము భక్తిపూరితముగా బాడిరి.

(ఒకవిలేఖరి)

మధుర, జనవరి 19:—ఈ యూరియందు శిశ్నాకోగ్య ప్రదర్శనకారము నిన్నటితో ముగిసినది. నిన్నసాయంత్రము నిర్మలము యొద్దగ్గ భవనమున డి. వి. రామయ్య డి. వి. సి. యన్. రామనాథ జిల్లా కలెక్టరు గారి యాధిపత్యము క్రిందనేక జహీరంగ సభ గావింపబడి, పంచములలో గల పాఠశాల బడి పిల్లలకు జహీరంగముల నిచ్చిరి.

తిరుమనాపల్లి, జనవరి 19:—ఈ పట్టణముందు శిశ్నాకోగ్య ప్రదర్శనమునకర్తయ్యగు జరిపించినంతయు పారి కుక్కాధికారుల సంఘమున కొక పెండిగి న్నెయ్యను, అతివారముందుపుర పాలక సంఘమువారి నాఖర్ల 2000 మందికి భోజన మిడుట కను పి. రత్నమేల దేవరగారు వాగ్దానమిచ్చిరి.

పుదుచ్చోలు, జనవరి 19:—శిశ్నాకోగ్య ప్రదర్శనము నిన్నటి సాయంత్రములో సమాప్తమయినది. పుదుచ్చోలు జివానుగారి యధ్యక్షతక్రింద నొకసభ జరిగెను. తానిలో శ్రీశకువారము నింకను జరుపుటకును, దీనికొక ప్రత్యేక సంఘ మువని నెరవేర్చుట కేర్పాటులుజరుగు నిశ్చయింపబడినది.

నోటీసు

ఇందు మూలముగా సకల జనులకు తెలియజేయడ మేరకుగా గుంటూరు జిల్లాలోని యీ క్రింద నమోదయిన రిజర్వులు గుంటూరు డిస్ట్రిక్టు ఫారెస్టు ఆఫీసరుగారివల్ల బాపల్లమకాంంలో 4-2-25 తేదీ వరకు 10 గంటలకు విక్రయింపబడును. ఎక్కువ ధనయములు తెలియగోరువారు గుంటూరు కృష్ణాజిల్లాల జనేవరునెల గెజెటు చూడవచ్చును. తేదాకచ్చేరి రోజులలో ఆఫీసుగంటలలో డిస్ట్రిక్టు ఫారెస్టు ఆఫీసువద్ద తెలిసికొనవచ్చును

పెద్దూరు 'వ'

రిజర్వుపేరు	విస్తీర్ణము
కనువర్తి 1 వ నెంబరు పెంపు	830 యకరములు
వాడరేవు	57 యకరములు
నాయనపల్లి పెంపు (భాగం)	476 యకరములు
వీనిలో యిప్పుడు నిలువయున్న చెట్లకొట్టల కొని పొయ్యే హక్కుమాత్రం విక్రయింపబడును.	
పెద్దూరు 'బి'	
భాపల్లి 1 వ నెంబరు బ్లాకు	241 యకరములు
నాయనపల్లి	162 యకరములు
యీపూరుపాలెం శిశూతోట	220 యకరములు
యీపూరుపాలెం రిజర్వులోని తాటితోపు	14 యకరములు
దెదుర్ల పల్లి 2 వ నెంబరు పెంపు (భాగం)	148 యకరములు
దండిళ్ల పల్లి	158 యకరములు
యీ రిజర్వులు చెట్లనుమితోసహా విక్రయం పడుదురు.	

గుంటూరు } యమ్. సి. లిటిల్ థామస్ }
18-12-24 } డిస్ట్రిక్టు ఫారెస్టు ఆఫీసరు.

గవర్నరుగారి పర్యటనము

బరంపురం జిల్లాబోర్డు పురపాలకసంఘముల

వినతిపత్రము

ప్రత్యుత్తరము

విశాఖపట్నంలో వైద్యశాల శంఖుస్థాపన

మదరాసుగవర్నరు గో.వసు ప్రభువుగారు భార్యతోను ఇ. సి. వుడు ప్రైవేటు సెక్రటరీతోను ఇతర పరివారముతోను గంజాము జిల్లాలో కొన్ని భాగములు చూచుటకై మదరాసులో 15 తేదీన బయలుదేరిరి. త్రోవలో విశాఖపట్నమునందు 16 వ తేదీన దిగి ఒక కేండుగంటలకాలమునండి వైద్యకళాశాలలోని పాఠాభిజ్ఞులు బ్లాకు నుండియు శంఖుస్థాపన జేయుటకుగాను దిగిరి. గవర్నరుగారిని సన్మానించుటకు పలువురు ఉద్యోగులు రైలుస్టేషనువద్దకు వచ్చిరి. స్టేషను ఆస్పత్రికి బోవుబాటయు ఉచితరీతిని అలంకరింపబడినది.

మేజరు జనరలు నైమన్సు సర్జను జనరలుగారు విశాఖపట్నములో వైద్యకళాశాల స్థాపించుటకు గలకారణములను తెలుపుచు నాకాశేయముగట్టినచో విశాఖపట్నం ఆంగ్లదేశమునకెల్లముఖ్యపట్నము కాగలదనియు ఆంగ్లవిశ్వవిద్యాలయమువోట్ల స్థాపించబడగలదనియు చెలిపిరి. గవర్నరుగారు శంఖుస్థాపనజేయనున్న భవనమునకు రూ. 1,12,800 ఖర్చు అంచనావేయబడినదనియు అంతరకాల తేజీ భవనములకు రూ. 2,18,000 అంచనావేయబడినదనియు, ఈఖర్చులను, వైద్యవిద్యాభివృద్ధికి ధనసహాయము జేయవలెననియు ధనికులను కోరిరి.

గవర్నరుగారి ఉపన్యాసము

గవర్నరుగారు శంఖుస్థాపనజేయుటకు పూర్వము, కళ్యాణము జేసేసరికి వైద్యసహాయము, దానికి సంబంధించిన ప్రభుత్వవిధానము గూర్చి ఉపన్యసించిరి. దేశములో నన్ని ప్రాంతములందు వైద్యశాలల పెంపొందించి ప్రజలకు చికిత్సాసహాయము సులభమగు లభించునట్లు చేయుటయే తమ ఉద్దేశముని తెలిపిరి. వైద్యవిద్యాభివృద్ధికై విద్యార్థులకు జీతములు సహాయముజేయుట, జహీరములనుబట్టి జేయుమండవలెనని ధనికులను హెచ్చరించిరి. కళాశాలలో ప్రథమస్థానములకురెండు విద్యార్థికి శ్రీమతి అన్న పూర్ణమ్మగారు ఒక బంగారుపతకమును బహుమతిగా నీయ ప్రకటించిరి తెలిపినపిమ్మట శంఖుస్థాపన మహాత్మ్యమును జరిపిరి. పిమ్మట ఆస్పత్రిని జూచినచి 6 గంటలకు రంభకు వయనమైరి.

రంభ

గవర్నరుగారు 17వతేదీ ఉదయమున రంభ చేరిరి. ఇచ్చట కల్లికోట జమీందారుగారు కలెక్టరు ఎం. గిల్లెటీగారు వారిని సన్మానించి చి. సురస్సుతీరమున కల్లికోటరాజాగారి దివ్యమండపమునకు గొంబాయిరి. దేవతాకన్య యగు రంభ చక్రదనము యొంత పేర్కొడినచో ప్రకృతియందమునకు ఈ రంభ సగరము విద్యుద్దీపములు ఉద్యానవనములతో విరాజిల్లెను రాజాగారి భవనము ఎదురుగానున్న చిలకసరస్సు చుట్టుప్రక్కలనున్న కొండలతో నంతపేర్కొడినది. ఇచ్చట వేటజేయుటకు మంచితావులగుట. గవర్నరుగారు ఉదయము భోజనానంతరము సరస్సుపై వేటకుబోయిరి. రాత్రి రాజాగారు విందుసల్పిరి. పిమ్మట వాడనచా కాల్చుబడినది.

గంజాం, గోపాలపురము

గవర్నరుగారు పరివారముతో సహా 18వ తేదీ ఉదయం రంభలో బయలుదేరి కల్లికోటరాజాగారినివాసస్థలమున కల్లికోటకు చరిత్రప్రాముఖ్యముగల గంజామును వ్యాపారరేవులనుగల గోపాలపురమును జూడబోయిరి. పూర్వము గంజాముజిల్లాకు ముఖ్యపట్నముగా నుండి కంపెనీవారిచే కట్టబడిన గంజాము ఫోర్టునుచూచినపిమ్మట, రైలుపై చిత్రపురముబోయి అటకుండి రుషి కు శ్యా న ది పై ను న్న రైల్వే సం. తే. న ను చూచినచి. ఈనదిపై రైలువంతెనయేగలదు. తాని ప్రజలు సడదుటకును బండ్లపావుటకును కొడువంతెనలేదు. రైలుకంపెనీవాని తమవంతెనను విరగజేయించి సులభముగా కట్టబెట్టెను. దానిని రైలుబోవుటకును, ప్రజల సడదుటకు రెండిటికి ఉపయోగించునట్లుగా నిర్మించుమని జిల్లాబోర్డువారు కోరగా అందుకగు ఖర్చులలో కొంతభాగమును బోర్డువారు భరించవలెనని వారరిరి. నది బోవిజుట్టినపిమ్మట చిత్రపురములో కలెక్టరుగారు తమదిదియందు ఆల్మోసోడుల పిండ్లసరిగిరి. అటపిమ్మట గోపాలపురము రేవుపట్నమునకు బోయి సాయంత్రము దిగి వచ్చిరి.

బరంపురంలో సన్మానము

జిల్లాబోర్డు పురపాలక సంఘముల వినతిపత్రములు

19వ తేదీ ఉదయమున గవర్నరుగారికి బరంపురపు మండలమునందు సన్మానముజరిగెను. కల్లికోటరాజాగారు పర్లాకిమిడి మండలాధికారిగా చిన్నకిమిడి రైల్వే రాజులు యితరప్రభుత్వోద్యోగులు ఉద్యోగితరులు చాలమంది విచ్చేసిరి. పురములో రోడ్డుపై "గంజామునకు వరకులబాధపెప్పించును" పంటలు బాగుండుటకై నీటివసతి బాగుచేయును అనిగోరుచు ఆర్మీకట్టబడినది. జిల్లాబోర్డుతరపున అధ్యక్షుడగు కల్లికోటరాజాగారును పురపాలకసంఘాధ్యక్షుడగు పి. నారాయణరావుగారును సన్మానపత్రముల జదిపిరి.

గవర్నరుగారి ప్రత్యుత్తరము

రెండు సన్మానపత్రములకు గవర్నరుగారు ప్రత్యుత్తర మొసరిరి. తాను గంజాముజిల్లా వచ్చుట కిదియే ప్రథమసారి యని చెలిపి పురజనుల మర్యాదకంతయు ఆనందమును చెలిపెను. రుషికుక్కావంతెననుగూర్చి ధన సహాయమును జేయమని జిల్లాబోర్డు వారి కోర్కె ను గూర్చి తెలుపుచు, బ్రంతుకోడు కను ఖర్చుంతయు ప్రభుత్వమువారే భరించెదననియు, జిల్లాబోర్డువారి రావివయమున చింతపడవపు సరములేదనియు, రైల్వేకంపెనీవారితో వంతెనను గూర్చి తన ప్రభుత్వమువారు ఉత్తర ప్రత్యుత్తరముల జరుపుచున్నారనియు చెలిపిరి. బాహుదానదిపై నున్న వంతెన పునర్నిర్మాణముగూర్చి గూడా నక్షేదలిపిరి. తాని యింకట్టియపని పూర్తియగుట తమ ఆర్థికశక్తినిబట్టి యుండుననిరి. మహాంతరాయపై నున్నవంతెన తుపానుకు బడిపోయినది. తిరిగికట్టియట కనుఖర్చును జిల్లాబోర్డువారు సగముఖర్చు భరించవలెననిరి. దీనినిగూడ ఎంతయునో అంచనాచెలిపినచో ప్రభుత్వమువారు తాము భరింపవలసినసగము పాలుగూర్చి విచారించు మనిరి.

బరంపురం మునిసిపాలిటీ వారు మురికినీరు పారుదలకాల్వల నిర్మించుటకు రు. 2,82,650 ఖర్చునుననియు, ప్రభుత్వము వారు ధనసహాయముజేయవలెననియు కోరిరి. ఆర్మీగవిజయములం దిట్టి ప్రయత్నములుజేయుట మంచిదేమనియు, అందులకై ప్రభుత్వమువారు సగము ఖర్చు భరించగలరుగాని పూర్తిగా భరింపరనియు గవర్నరుగారు చెలిపిరి. తమపురమునకై యితరసగరములనుండి చేర్చబడిన ప్రభుత్వనిధినుండి పూర్తిగా ధనసహాయము గోరుట భావ్యముగాదనిరి. వారు సగము భరించినచో మిగిలినదాని గూర్చి ప్రభుత్వమువారు రహస్యముగా విచారించు రని చెలిపిరి. బరంపురం సగరముమధ్యనుండి బోవు అస్కారములకొండ కోడును బ్రంతుకోడుగా నెంచి బాగుచేయుచు ఖర్చును ప్రభుత్వమువారు భరింపవలెనని సన్మానపత్రము నుండింపబడినది. ట్రాంక్విలైటీ రాబడినుండి ఎచ్చుగత్తమును రోడ్డుమరమ్మతుకు వుపయోగించు కొనవలెనని సూచించిరి. అదిచాలవన్నచో ప్రభుత్వమువారి నడిగిన బాగుండుననిరి. పూర్వముకంటె యిప్పుడు మునిసిపాలిటీ బాకీలు నరులజేయుట త్వరితముగ జరుగుచున్నందుకు సంతసము చెలిపిరి.

గోపాలపురమునుండి బరంపురంమీదుగా అస్కారములు అకొండకు రైలుజేయుటనుగూర్చి ఆరైలుమార్గము జేసినచో ఖర్చులు కట్టవేమామని సంశయముగలదనిరి. బెజవాడ, ఖర్లపురము మార్గమునకు పశ్చిమదిక్కున రైలుమార్గముల విస్తరింపజేయుటనుగూర్చి రైల్వేబోర్డువారిలో చించుచున్నారనియు, అందునిమిత్తమై పరీకిలసార్థము ఇంజనీరును నియమించిరినియు, ఆతని రిపోర్టును బట్టి యీవిషయము పరిష్కరింపబడగలదనియు చెలిపిరి.

చివరికు సభ్యులెల్లరు తమతమ విధానముగా జూపిన మర్యాదకు కృతజ్ఞతచెలుపుచు, తాను అన్నిజిల్లాలను జూడ సంకల్పించుకొనుట ప్రజలకోర్కెలను స్వయముగా నెరుంగుట తనవిధిగావున అవిధి నెరవేర్చుటకై వచ్చియుండెననియు, పురజనులు జూపిన గౌరవము, సన్మానము తనకార్యమునందలి ఉత్సాహమును, ఆనందమును, ఇనుమడింపజేసెననియు చెలిపిరి.

అంతటితో పురమండలమందలి శేషకు ముగిసెను.

మందరి తెలుసు

డబ్బీ 1-4 నెల రూ 0 8-0 పి.సి. 0-13-0

ఒక డబ్బీ తెలుసు వివరణ కొచిన ముఖ్యమంత్రి వీరప్పశెనుటెలుసు చుచ్చుచున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారికి, సన్నుగా అడ్డమునలే ప్రకారమును. తర్రము చుచ్చుచున్నాననిగి వాంఛలేదును. ఈ తెలుసు చుచున్నానని గలిగి మిగడతల నుండును. బ్రహ్మచారిజనని డిబో బోధించుచున్నారని

అమ్మగారిపేరు ఏమో, ముద్రరాస్తూ వ్రాసాడు :-

భారత శాసన సభ

20 వ తేదీని ఢిల్లీలో ప్రారంభమైనది

రాజప్రతినిధి ప్రారంభోపన్యాసము

మాలానామహమ్మదాలీగారును, కన్నాటుఆర్ధరు రాకుమారుడును, రాకుమారియును భారత ప్రముఖులును సభకు వచ్చిరి.

ప్రభుత్వవర్గమున మాన్యులు, విదేశములలో భారతీయులస్థితి, కన్యాలో సాకార్యములు, ఆర్థిక, దేశస్థితి, పాఠశాలములు, టారిఫుబోర్డు, మారకము, వంగరాష్ట్ర నిర్బంధచట్టము, రాజకీయసంస్కారముల విచారణసంఘము, కోహాటుబడంబడిక, మున్నగువిషయములనుగూర్చి రీడింగుప్రభువు ముచ్చటించెను

సభా ప్రారంభము

రాజప్రతినిధి రీడింగు ప్రభువుగారును, ప్రభుగారును సమరీకారముగా నిన్నయడయము 11 గంటలకు నిజమంతరితమున బయలుదేరి, కైదుపాను, ఆలీపూరు రోడ్డులమీదుగా సభామందిరము చేరిరి. సభాధ్యక్షుడు మున్నగువాడు, సభాధ్యక్షుని స్వాగతముసగిరి స్టేటుకాన్సిలునూతనాధ్యక్షుడగు సర్ హెన్రీమానరీఫ్ స్పీకరుగారును, భారతశాసనసభాధ్యక్షుడగు సర్ ఫ్రెడెరిక్ వైలుగారును, సంరక్షక ప్రభువుగారు పరివారమునఁబడిపేంప రీడింగు ప్రభువుగారు చేరిక కడకలో యిరుకెలంతుల నున్న సభ్యుల కొకసారి యిటు, మరియొకసారి యిటు తలవంచి సమన్వరించి స్వర్ణ మయముగ చేలముచే గప్పబడిన యాసనము నధిష్టించిరి

సభ్యులు చాలమంది సభకు వచ్చిరి స్వరాజ్యపక్ష ప్రముఖులందరను వచ్చియుండిరి భారతప్రభుత్వ కార్యసంఘ సభలో పారిశ్రామిక కార్మిక కాఖానభ్యులుగ నున్న సర్ భూపేంద్రనాథ మిత్రగారును, నాదాయ విద్యాకాఖా సభ్యులు గనున్న సర్ హెన్రీమాన్ గారును సభకు వచ్చినవరులు, సభయందున్న వారింఁజును వారిని గౌరవించిరి స్టేటుకాన్సిలుసభ్యులును, భారత శాసనసంఘ సభ్యులును గూడనీ భజన వచ్చియుండిరి.

కన్నాట్ ఆర్ధరు రాకుమారుడు, వారిసతీదేవియు, రీడింగుప్రభుగారు, సర్ రాబర్టు హాగ్ గారును, సుప్రసిద్ధ ప్రేక్షకుల ప్రత్యేక స్థానములందుగూర్చుండిరి.మాలానామహమ్మదాలీగారు స్థితితర ప్రేక్షక స్థానములందు గూర్చుండిరి ప్రేక్షకస్థానములు జనసంతులముగా నుండెను.

సరిగా 11-10 గంటలకు రీడింగుప్రభువుగా నుపన్యాసముఁ జనున వారంభించిరి 11-45 గంటల కుపన్యాసము, ముగిసి పది. వంగరాష్ట్ర నిర్బంధశాసనము గూర్చిన తీవ్రవిమర్శనలఁ గూర్చి ప్రసంగించినపుడు, రీడింగుప్రభువుగారు చుప్పరమునఁ బ్రసంగించిరి ఉపన్యాసము ముగిసినపుడు చాలసేపు కరతాళధ్వనులు చెలఁగెను

సంగ్రహోపన్యాసము

డెల్లీ, జనవరి 20—భారతశాసనసభను నేడుమహావైభవముగా వైస్రాయిగారు తెరిచి రెండుసభల సభ్యులయెదుట నుపన్యసించిరి సభకుచాలమంది సభ్యులువచ్చిరి. ప్రముఖులనే కుటుంబ ప్రేక్షకులు గవచ్చిరి. వైస్రాయిగారు వెనకకానఁగవు తాముపన్యసించినది తెలుసు నేటిదనుక దేశమందలి పరిణామములనన్నిటిని తమయొపన్యాసమున వివరించిరి. ప్రపాంతిక దేశములతో మన సంబంధము చాల సఖ్య భావముగ నున్నది. ఆర్థిక శాశిజ్యవ్యవహారము చాలమఁ జిత్తిగ నూచించుచున్నది. చరిత్రలన్ని యిట్లుండి గలిగినను, వ్యవసాయము మొత్తము మీద కాగుగ నేయున్నది

వైస్రాయిగారు కాలనీల సంఘమువారు చేసిన పనికి చాల సంతోషమున వెలిబుచ్చిరి. అంతికాలములో ప్రభుత్వమువారి యిష్టానుసారము హిందువులకెచ్చు కన్యాలోని పల్లపు భూమిలను పరీక్షించుటకు పంపుచున్నార సాధ్యోపసంఘమువారి యిష్టానుసారము వివర కంగీకరించి దక్షిణాఫ్రికా వ్యవహారము హిందువులకు తక్కువ యనుకూలముగ నున్నమాట వాస్తవము కాని మనము దానిని సాధ్యోపసంఘమువారి బట్టియుండవలెను.

తామున్న హిందూదేశపు ప్రధానమంత్రియుఁ గలిగియు కవత్సరములో మారక సంఘము నొకదానిని స్థాపించ నున్నార. వ్యవహారము లింతకన్న చుట్టి కార్యతమార్గములకు వచ్చునెడల ప్రభుత్వమువారి కచిన్న యుపసంఘముగూడ నేర్పఱుపవచ్చును. ఈసంఘమువారి పట్టుబట్టిక గలుగు నార్థికవిషయములను వివరించుచుఁచును

ఇక వంగదేశపు ట్టానెస్సు విషయమయి వంగదేశపు కార్యనిర్వాహకసభ్యులు తమవద్ద నున్న యభిలభారతదేశ కార్య నిర్వాహక వర్గము న్ను, హిందువులుగాని, విరోధియులుగాని యేవిధముగ నత్యంతరము మాచింపలేదని సభవారికి తెలియజనుచుంటిని ఈ నిర్బంధశాసనము యొక్క అత్యంతావసరమును నేకావ్యునుచున్నాను వంగదేశపు గవర్నరుగారి సర్టిఫికేటును పూర్తిగా నొప్పికానుచు నీశాసనము ప్రభుసమ్మతికై యుంచబడినది ఆసమ్మతి పచ్చిన ఇంటనే యీసంబంధపు నేరణులను విచారించుటలో ప్రధానన్యాసకాసనమున కెంతవఱివైన ముందవలయునో నిర్ణయించుటకొక కాసన మీసభలోనుంచబడునని నివైస్రాయిగారు నుడిపిరి.

సర్ ఆల్ఫ్రెడ్ గౌండ్రు ముద్దీ ముగారును వారి కన్నులవిచారణసంఘమును చేసిన సేవకు వారిని సన్మందించిరి కొహాటునిర్ణయము నామోదించిరి నాయకులు ముగ్గురొకసాముఁ నగదుటకు చేయుచున్న ఘన కార్యమును గుర్తించుచు ప్రభుత్వోద్యోగరీషయమున వెంతయో పాటుబడుదురనియు తెప్పిరి.

సంపూర్ణోపన్యాసము

స్వాగతము

మరియొకసారి మీకు స్వాగతముసంగఁ గల భాగ్యము నాకు లభించినది ఈ సారి జరుగు పథ్యలో చాలముఖ్యవిషయములు చర్చకు రాగలవు. చర్చా ఫలితము భారతదేశాభివృద్ధిని, బ్రిటీషుసామ్రాజ్యాభివృద్ధినికొక హాతుకముగఁ గాక యిది నేను మనఃపూర్వకముగ భ్రాంకించుచున్నాను. భారతదేశమంతయు సరిహద్దులందును ప్రస్తుతపరిస్థితులు చాలయనుకూలముగనుండినందులకు నేను సంతసించుచున్నాను. మనసహద్దులందున్న విదేశములలో, మనకంటె సామీప్యముననున్న దేశములవారితో మైత్రి యిప్పుడు మిక్కుటముగా నున్నది

ఆప్తును డిద్దోగులకు స్వాగతము

ధిల్లీప్రాంతముందు జరిగిన వైనికప్రదర్శనముఁ దిలకించుట కాప్తసన్ధానముల ప్రధానోద్యోగులు నేనీ సభకు వచ్చియున్నారు వారికి నేను స్వాగతముసంగుచున్నాను. ఆమీరుగారి ప్రభుత్వమునకున్న బూత్తిస్వాగతముని ప్రభుత్వమునకున్న గాఢమైత్రిగలదనుట కీయోద్యోగులకొక నూచకముగటచే భారతీయులు వీరి యొక మనమునకు చాల సంతసించుచున్నార.

వజీరుసానము

వజీరుసానమునం దిండియాదొరతనమువారివలంబించిన పద్ధతివలన నుప్రేక్షకుల గొందరు ప్రాణముఁ గోల్పోవుట సంతాపకరమేయైనది యనివార్త మైనది. కాని యాపద్ధతి వలన మండలమునకు చాల ఉద్రమేర్పడినది దేశమునంగు క్రమక్రమముగా కాంతిగలుగుచున్నది. వజీరుసానము దుత్తర భాగమున నైకోపామహాసంగ్రామమునకు బూర్వము మన కెట్టి

పలుకుబడియుండెడినో యట్టి పరిణామము మేము చూచుచు గలిగితిమి. అందువలన ఎవరైన నీల స్వమును ద్రుముగా తగ్గించుట కవకాశము గలుగుచున్నది. షిక్షాభాగముందుమాత్రమింకను విషమమస్థలు చాలగలవు కానిఁ బోష్యురీచ పరిసరమున్నను, యచా గూడ యభివృద్ధి గలుగు సేయున్నది

వాణిజ్యము-వ్యాపారము

ఆర్థికస్థితి, వ్యాపారసౌకర్యము, కైతి వ్యాపారులు సముద్రవ్యాపారములగుడ చాలా భాగము వి నాగలనో 292 కోట్ల రూపాయల మొగలసరుకు లె 21 నుండి 13.5 వి. 1922 లో కంటె 89 కోట్లను, 28 లో కంటె 18 కోట్లను హెచ్చుపెట్టి 24 లో జరిగినది దేశీయవ్యాపారముగూడ చాల యభివృద్ధి కెందగలమాచనలు కనురడుచున్నవి ఇంక పదాయల పెట్టాదాయము చాల హెచ్చుటయే యిందుకు నిదర్శనము

వ్యవసాయము

పరిశీలనల యచ్చటచ్చట వ్యవసాయపుఁ గృషికి గల సత్వము వాటిల్లినను, మొత్తముమీద నంటు కాగుగ నేయున్నది ప్రతిపంట మామూలుకంటె హెచ్చుగా నున్నది. గోధుమ మున్నగు పంటలు గూడ చాల సంతృప్తికరముగ నున్నవి.

ప్రభుత్వవర్గమున మార్పు

ప్రభుత్వవర్గమున జరిగిన మార్పు లిదివఱకే మీకు తెలిపఁ జదియున్నది సర్ భూపేంద్ర నాథమిత్ర, సర్ హెన్రీ బుల్లా గార్లు నా కార్యసంఘమున సభ్యులుగా నియమింపఁబడి యుండిరి వారి సంతోషవలన ను సహకారమువలనను నేనాసించుచున్న రీతిని, అధికముగ లాభమునుఁ బడయఁ గలుగుదు నను నమ్మకము నాకుఁ గలుగు స్టేటుకాన్సిలు కథ్యక్షుడుగ నుండిన సర్ మాంటెగు బ్లెటరుగారు మధ్యరాష్ట్రములకు గవర్నరుగా నియమింపఁబడుటవలన సర్ హెన్రీ మానరీఫ్ స్పీకరుగారు ప్రధాన్యకుడుగా నియమింపఁబడెను. వీరికి కేరళందలి శాసనసభలతో చిరపరిచయము గలదు. వీరు చాల మన్ననలఁబడెరి కావున స్టేటుకాన్సిలు సభ్యుల మన్ననలకుఁ గూడ వీరు పాత్రులు కాగలరని నాకు నమ్మకము గుర్చి. ఈరెండు సంఘముల సభ్యులలోగూడ కొంతమార్పు గలిగినది. ఆగవము లను నేనీపుడు తెలుపుటవలసినది, స్టేటుకాన్సిలు ప్రారంభమైనప్పటినుండియు నాసలఘమున సభ్యులగుగా నుండిన రైట్ నరబుల్ శ్రీనివాసశాస్త్రి గారాకోగ్యము సంగతినందున రాజీనామా నీయవలసివచ్చినందులకు చింతించుటలో రెండుసంఘముల సభ్యులు నాతో నేకీభవించురని నమ్మెను భగవదనుగ్రహము వలన త్వరలో వారికి సంపూర్ణాభిగ్యము గలుగగలదనియు, త్వరలో మజల స్టేటుకాన్సిలుకు వచ్చి తమ ఘనమనీషా విశేషమున నాభగము గౌరవమును గలిగించురనియు, నపారముగ తమ సామర్థ్యము దేశసేవకు వినియోగించురనియు నేనాశీంసుచున్నాను

నానాదేశసభ

1924 నెవ్రెంబరు 10 లలో జరిగిన నానా దేశపు సంఘసభలో భారతదేశ ప్రతినిధిగనుండి ఒకజేసిన హార్డింజి ప్రభువు, లిక్ నీరు నతోరాజా, సర్ మహమ్మదు రఫీకుగార్లు నేనీసందర్శమున సభిసంక్షింప గోరుచున్నాను. ఆసభలలో చాల ముఖ్యతకువగు విషయములు చర్చించబడినవి ఒడంబడిక నూచన లాభలోనే వెలువడెను. ప్రచుదొరతనమువారు నితరదేశముల దొరతనము వారాయుడగుకొని యిప్పుడు చర్చించుచున్నారు

విదేశములలోని భారతీయులు

1924 జనవరిలో నేనీసభలో నుపన్యసించినపుడు కొయలో భారతీయులస్థితి చాల విషమముగ నుండెను ఆ విషయమున నిండియాదొరతనమువారి ఉత్తమున నలస నిబంధనలగుర్చి తెలియజేయుట కొక యుపసంఘ మేర్పఱుపఁబడెనని నేను నూచించితిని మార్చి 15 లో కాముప సంఘ మేర్పఱు పఁ బడెను ఏ ప్రేమిలు తెలలో వారు లండనున గరమున కలిసి ప్రారంభించిరి కన్యా, ఫిజీ, టాంగనీకా కేశలలోని భారతీయులకు సంబంధించిన ముఖ్య విషయములను గూర్చి వారు పెక్కుసారు లభినివేశన మంత్రితోను తెలకోద్యోగులతోను సంభాషించిరి అదినివేశనముల మంత్రిమగు భావసుగాయ చాల శాంతముగను, సామధానముగను, మన ప్రతిధుల ప్రసంగముల నాలకించి సందులకు వారి కెంతయొక ప్రోత్సాహము ఈ విషయమును భారత ప్రతినిధులు జూపిన సామర్థ్యమునకు వారి నెంతయుఁ బ్రతీసించుచున్నాను కన్యానుగూర్చి భావసు

ప్రత్యేక న్యాయస్థానముల (ట్రైబ్యూనళ్లు) ను గూర్చి హైకోర్టువారికిగల యధికారమును నిర్ణయించుట కొక చట్టము నీసభలో నిండియూ దొరతనమువారు రుపపాదించవలసిన యవసరము గలగవచ్చును ఇండియా దొరతనమువారు తనకొసంగిన యధికారము వినియోగించుకొని వంగరాష్ట్రగవర్నరు నిర్బంధ శాసనమును సర్టిఫికేట్ ద్వారా యామోదించి సంతకము చేసెను. అందులకు సేనుగూడ పూర్తిగా సమ్మతించితిని ఇదిచాల ముఖ్యవిషయ మగుటచే నా మగల సర్వాధికారమును వినియోగించి వంగరాష్ట్రమునకును, తెల్రప్రభుత్వమునకును సేను సహాయముఁ జేసెదను ఈ చట్టమును గూర్చి జాతి సార్వభౌముని యనుమతినిగూడ బడయఁబడు సేను నిశ్చయించితిని. సార్వభౌముఁ డను మతి నిచ్చిన యెడల నీశాసనసభలో పీఠిక సంబంధించిన చట్టము నిండియూ దొరతనమువారు రుపపాదించవలసినవచ్చును. కాన ప్రస్తుతము యీచట్టముయొక్క మరతులను గూర్చి సేను ఇర్దింపదలమకొనలేదు. కాని గవర్నరు జనరలునగు నామగల ప్రత్యేకాధికారములను ఒట్టి ఒసంగిన అనుమతి ప్రకారము యీచట్టము లులోనికి వచ్చినదిగాన, ఆ అనుమతిని నిచ్చుటకుగల ఆవశ్యకతను గురించి కొంచెము సేను తెప్పబోయెదను ఇదివరకే దానిని గూర్చి సవిస్తరముగా దెలుపఁడియుండెను. అయినను ప్రజలతో కొంతమందికి లేనిపోని సంశయములు బాధించుచుండుట వలన కొన్ని ముఖ్యాంశములనుగూర్చిన దురభిప్రాయము లింక ను దొలగలేదు. కాన సేనుమతి నొసంబులయు వింగరాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు అనుబులో తెట్టుటయు మంచిదిగాదని డేజి

క జి నా డ } తామిం వెచ్చి శమగల'ల,
20-1-25 } నాదులతరపున బారిమ'స

ఆంధ్రవత్రిక

1925-వ సం॥ జనవరి నెల 21-వ తేది

బుధవారము

రిడింగు ప్రభువు ప్రసంగము

హైలదవ శాసనసభ ప్రారంభమున రిడింగు ప్రభువు గారు యిచ్చిన యావద్యాయము మామూలు స్వల్పకాలములో మిగిలే మైమున్నది. వీరి దృష్టిప్రకారము పరిశీలనలన్నియు చక్కగనున్నవి. వజీరప్రసాదుల యిత్రము వీరు వమరించిరి. ఆరికిసిరి అనుకూలముగనున్నదని తెలిపిరి. విదేశములందలి భారతీయుల విషయమునగూడ వీరు మిగుల ఆశాపూరితులుగ గనుపట్టిరి. కెనియా భారతీయుల కింత వరకును చేసిన లాభము గనుపించదు. ఎన్నికల హక్కుల విషయమున ని వీరభూముల విషయమునగాని, ఎట్టి మార్పు గలుగలేదు ఇమ్మిగ్రేషన్ చట్టమునకు కాలగల కార్యదర్శి యంగికార మిడివరకు జూపకున్నను, యిక్కుముండు జూపవచ్చును. ఈ యుపద్రవ మెప్పుటికిని యుండనేయున్నది. కెనియా భారతీయులు అసహాయపడతినీ వదలివైచిన మాట నిజమి. కాని, వారి కోర్కెలు నెఱవేరుటచే నటుల జరిగెనని తలచుట ప్రమాదభూయిష్టము. భారతీయుల నిస్సహాయతయు, శక్తిహీనతయు దీనికి కారణము లని చెప్పవచ్చును. పీఠభూమిలోని భారతీయులను కాలివెట్టినారు. పల్లపు భూములలో భారతీయులు నివాస మేర్పరుచుకొనుట కెంతవరకు విలగునో ఇండియా ప్రభుత్వమువారు విచారించుట కెనియా ప్రభుత్వమువారు రెన్ని యిడుమల వెట్టిన ఆన్ని యిడుమలకు భారతీయులు ల ఒడుట, అభివృద్ధి యునిపించుకొనదు. నేడు పీఠభూములలో నుండగూడదనరి రేపు పల్లపుభూములలోగూడ భారతీయులు నివసించగూడదని, కెనియా ప్రభుత్వమువారు దలిపిన చేయగలిగిన దేమిగలదు? ఇండియా ప్రభుత్వమువారు పెంపిన కెనియా సంఘమువారు తమ పరిధిమును తృప్తికంముగ నిర్వహించుచు రజప్రతినిధిగారు సంతసించుచున్నారు. రాజప్రతినిధిగారి సంతసమునకు కారణము ఉదవచ్చును. కని ప్రజలట్టి సంఘమున పాలనజాలకున్నా కెనియాసంఘసభ్యులు నియతము ఆశాభంగమునే దెలుపుచున్నారు గాని, సంప్రత్తి గనుపరచుట దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులసీతి విషయమున ప్రముఖరింగు ప్రభువుగారు సంతృప్తి గనుపించలేదు. అక్కడపరిస్థితులు అనుకూలముగ లేదు. భారతీయుల మృగనిపలుహక్కులను నిరాకరించెద నేరాలు ఆరి నెన్నుకు దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వము హంగి కరము జూపుటబట్టి, వారి హృదయమున ప్రాంతవ్యము దాల్చుచున్నదని గ్రహింపవచ్చును. ఇండియా ప్రభుత్వమువారిండుకు అపమృతం లిపిన మాట నిజమే. వెనుకటి ఎకాంకమువారు ను దక్షిణాఫ్రికా గవర్నరులనుగారి నిర్బంధశాసనమును నిరాకరించుచు ప్రభుత్వమువారు హంగింపవచ్చును. కాని, అన్నిటా జరిగిన, దక్షిణాఫ్రికా లెల్లవారి

నిశ్చయము గాంచి, గవర్నరుజనరలుగారు యుజను భీతిబెందియుందురు. అయినను, ఓరిమిలో వేచియుండు వలెనని, రిడింగు ప్రభువుగారు నా హాని చూచుచున్నారని వేచియుండిన నేమిప్రయోజనముండును? భారతీయులసీతి మరింత యభ్యాసమగుటకప్ప వేరలాభ ముండజాలదు. దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు భారతీయులను వెడలగొట్టుటకే యిట్టి పన్నుగడ పన్నిరని నానాటికి విచిత్రము గుచున్నది. దక్షిణాఫ్రికాయందు బుట్టి బెరిగిన భారతీయులనుగూడ వీరు లవంతము గ ఒప్పించుచున్నారు. విచ్చికినిగమనమనుపేర ఆకృత్యములనేకములు జరుగుచున్నటుల, సి. ఆర్. నాయుడుగారు మున్నగువారు దెలుపుచున్నారు. భారతవర్షమునకు బోయిన, శవనాభారము లధికము గ గనుపించునని మాయమాటలు చెప్పి, భారతీయులను దక్షిణాఫ్రికానుండి బంపించుచున్న నిదర్శనములు బెక్కులుగలవు. ఇటీవల, దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులొకరు భార్యతో, పదిమంది పిల్లలతోను గలిసి యీ దేశమునకు వచ్చి శవనాభారము గానక మలేరాజ్యములకుజావ నిశ్చయించినటుల, నాయుడుగారు దెలుపుచున్నారు. ఆ పిల్లలందరును నేటాలులో జనించినవారే నట. మరికొందరిటుల మోసబోయి కుటుంబమును మాత్రము దక్షిణాఫ్రికాలోవదలి హిందూదేశమునకు వచ్చినవారుగలరు. ఇక్కడకు శవన పిమ్మట ఏపనియు దొరకక ఆశాభంగులై మరల దక్షిణాఫ్రికాకు బోనంచగ, వీలులేదని అధికారులు దెలియజేసిరి. ఈ తీరున నట్టడ వినిదిగి, నిర్భాగ్యులై యున్నవారి దైన్యస్థితిగాంచి, ఏ భారతీయుని హృదయము కరుగకుండును? ఇట్టి సీతి నరసి, ఓరిమిలో వేచియుండు టెటులనో తెలియదు. ఎన్నటికయినను ఇండియా ప్రభుత్వమువారి మొరలను దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు రాదరించెదరా? ఈ సందర్భమున కర్జను ప్రభువుగారి అల్లుడును, తేబరు సభ్యులగు ఆస్వాల్డు మాస్లేగారు శార్వత్త ప్రతికా ప్రతినిధికి దెలిపిన సంగతులను గమనింపవచ్చును. వీరి వాక్యములు నిజమును బయల్పరచుచున్నవి. దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులసీతి చక్కబడు టెటులని ప్రశ్నింపగ, ఇంగ్లండు జోక్యము కలుగజేసికొనజాలదని, మాస్లేగారు స్పష్టపరచిరి. అధినివేశరాజ్యముల స్వాతంత్ర్యముతో జోక్యము కలుగజేసికొనుటకు ఇంగ్లండుకు హక్కులేదట. ఇంగ్లండు పరిపాలనలోనున్న రాజ్యములలో, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారి మేమునను జేయగలరట గాని, వెలుపల నేమియు జేయజాలరట. బ్రిటీషు పరిపాలనలోనున్న ప్రదేశములందే, భారతీయుల హక్కులగుర్చి ప్రభుత్వమువారు టెటుల ఉపేక్ష వహించుచున్నారో దెలుప నక్కరలేదు. ఆ విషయము నటుంచిన, దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు వారి ముక్తిని వారే జూచికొనవలయునని విదితమగుచున్నది. మాస్లే గారు లేబరుపక్షమునందు పలుకుబడిగల సభ్యులు. అట్టివారే బ్రిటీషు ప్రభుత్వ నిస్సహాయతను వెల్లడిజేయుచుండ, కన్సర్వేటివుల దృక్పథ మెటులుండునో యూహింపవచ్చును. ఇట్టి సీతిలో రిడింగు ప్రభువుగారికి గల ఆకలి యీ భారముగలదో జెప్పజాలము. మాస్లేగారు సూచించెడి ప్రతిక్రియ, తెల్లవారు చూచుముగ సూచించెడి ప్రతిక్రియయేగాని వేరుగాదు.

భారతీయులు తమ జీవితపరిమాణమును తెల్లవారిలో కాటు వృద్ధిజేసికొనవలయునని, మాస్లే గారు గావించెడి హితోపదేశము నిరర్థక మనుటకు సందియములేదు. జీవితపరిమాణమును, అవసరములబట్టిగాక కేవల భోగలాలనము ననుసరించి నిర్ణయించుచున్నారు. ఎంత తిని, ఎంత త్రాగిన సంతృప్తి లని దలచునంతవరకు, భారతీయు లట్టి పోటీతో నిలువజాలరు. సందర్భముల నన్నిటిని పరికించి భారతవర్షమునకు స్వరాజ్యము లభింపుట చేతనే, విదేశములందలి భారతీయులసీతి చక్కబడునని తెల్లమగుచున్నది ఇంగ్లండుగాని, హైందవాని కారవర్గముగాని వారిని రక్షించెదరనియూహించుట కెట్టి యద కాశము గనుపించదు. ఇదివరకు సంది మేముయిన మిగిలియున్న యెడల, మాస్లే గారు దానిని దీర్చి పున్నము గట్టికొనిరి. పరిశ్రమలవిషయమై రాజప్రతినిధిగారు దెలిపిన విషయములు ప్రోత్సాహజనకములు గానేరవు. ఉక్కురక్షణ మాను సుంకములచేగాక బాంటిలములమున జరుపనికు సాధ్యమనున తోచదు. పేదరు కరెన్సీలో నిమగ్నయెదగిన మొత్తపు డిమిటిని వృద్ధిజేసి, ధనపుచిక్కులను దొలగించుటకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు జేసెడి ప్రయత్నము తెంతవరకు నఫలమగునో ముందుగాని తెలియదు. రూపాయి మారకపు నిర్ణయము ల్వరలో జరుగునను నాక, రాజప్రతినిధిగారి ప్రసంగమువలన గలుగుట లేదు. ఆరిక విచారణను ముందుగ జరుపకుండ, పన్నుల విచారణను జరుపుట ఎంతటి యనర్థమో దెలుప నక్కరలేదు. హెచ్చుపన్నుల నేతియనయినను విధింపదలచినతప్ప, యిట్టి విచారణను జరుపవలసిన యవసరము గనుపించదు. ఈ విషయమున రాజప్రతినిధిగారు మిగుల ప్రావృద్ధ్యుని గనుపరచిరి. ప్రజల ఆరికసిరిని విచారించిన పన్నుల నింకను తగ్గింపజలసిన యవసరము గనుపించెడిది ఇదివరకే, పన్నుల భారముకింద దేశము కృంగి కృశించుచున్నది. ఇంకను ఎక్కడు పన్నులను విధించుటకు సాధ్యపడదని, బాలునకమునను విదితము గాగలదు. బెంగాలు ఆరి నెన్నును లిట్టను ప్రభువుగారు సర్టిఫై జేయుట, రిడింగు ప్రభువుగారి కెంత యామోదకరమో వాతకులకు దెలుపనక్కరలేదు. రిడింగు ప్రభువుగారు వెనుక కలకత్తాలో నిచ్చిన ప్రసంగము నందు బెంగాలు నిర్బంధములకు సంపూర్ణాంగికారమును సూచించియుండిరి. లా, ఆర్డరు ల రక్షణ విషయమై ఉభయమును ఏ కాభిప్రాయమునే జూపుచున్నారు. ఒకరికార్యములజూచి ఇంకొకరు మెచ్చుకొనుచున్నారు. ఇట్టి స్థితిలో వీరల నిశ్చయమును మరలించుట కేరికిని సాధ్యపడదు. ప్రజాభిప్రాయమును, శాసనసభాభిప్రాయమును మూలద్రోయుటకు వీరిధువురును నమకట్టిరి. రిడింగు ప్రభువుగారి సమర్థనమును విమర్శింప బనిలేదు. వీరి హేతువాదము సూతనమయినదిగాదు. ఇట్టి నిరంకుశ ప్రవర్తనమునకు భారతీయులు జెప్పదగిన జవాబొక్కటియే గలదు. స్వరాజ్య సంపాదనకై ఎల్లరును నడుముగట్టుటయే మార్గము. ఒక్క ముహూర్త కాలమునూ నష్టం తామసింపకుట ఛాడ్ గానేరదు.

చింతామణిగారి యుద్ధోప

తాముకేయరు, ఒకరిని ముందుకుజూపియరను
 రీతి మితవాద సోదరలతో విశేషముగ గను
 పించును. చింతామణిగారికి సక్రమాందోళమునందే
 మితిలేని సమ్మతమున్నచో, ఇతరులనుగూడ తమ
 మార్గమునకు దెచ్చుటకు వీరు ప్రయత్నింపవచ్చును.
 అంతియగాని ఒకమూల గూర్చు, కాంగ్రెసు
 ప్రాయకుల నందరను నిలపించుటచే, వీరు దేశమున
 కెట్టి మేలును కేయజాలరు. కాంగ్రెసునకు మితి
 వాదులను పనియపూర్వముగ నాహ్వానించినపుడు,
 చింతామణి ప్రభుత్వము కాంగ్రెసునందు తేలికమ
 యభిప్రాయముల సక్కడ దెలిపియుండవలసివది.
 మితివాద సమావేశమును బెల్గాంనందే జరిపియుండ
 వలసినది. అందుకుమారుగ బెల్గాం కాంగ్రెసుసభ
 అవజయము గాంధీని కేకలికుటచే నేమిలాభము?
 చింతామణిగారి దృష్టిప్రకారము కాంగ్రెసుసభోప
 యోగము ఆ మృత సరపు కాంగ్రెసునందయే
 లోలగిపోయెను. ఇప్పుడు ఒరిగిన క్రొత్త వింత
 ఏమియులేదు అనసరిమగుచో, సక్రమాందోళన
 మును వదలి ఇతర పదాలను నవలంబించుటకు, మితి
 వాదులు వెనుదీయవలసి, చింతామణిగారు బలుకు
 చున్నారు. అట్టి యవసర మింకను రాలేదా? అధి
 కారులు కాననసభాభిప్రాయమును చులకనజేసి,
 నిర్బంధకాననములను సర్దిప్రేక్షయనవ్వడు, ఇంకను
 తాతలనాటి యాందోళనపద్ధతులను మితివాదులు
 విడువగూడదా? బెంగాలు ఆర్మినెన్సును
 చింతామణిగారి దివరకు తీవ్రముగ
 ఖండించుచుండిరి. సంస్కరణములు
 విఫలములయ్యెనని, విచారణసంఘము వారి ఎదుట
 వీరు అనుభవపూర్వకముగనివేదించియుండిరి.
 జాతీయవాదలతో చెరుంగలుపుటకు వీరికింకను
 ఎట్టి యాత్మవణగలదో తెలియదు స్వతాజ్యవిధా
 నము విషయమున గాంధీమహాత్ముడు సూచించిన
 పంధ్రెండు నియమములు అమూల్యములయినను,
 చింతామణిగారికి ఏమాత్రము రుచింపలేదు. నూలు
 చందాయనిని విరికేవగింపుకలుగుటలో వింతలేదు.
 కాని, మితివాదులసభలో ప్రతిపాదించబడిన నాధ
 నములేమి? స్వరాజ్యమును విరేటుల నంపాదించదల
 చిరి? మరియొక రాయబరమును ఇంగ్లండుకు పంపు
 లతో వీరు సంతృప్తిజెందివచ్చును. కాని ఇట్టి
 రాయబరములతో నేమయిన లాభముండునా?
 గాంధీ, దాను ప్రభుత్వము తప్పదోవ ద్రోక్కు
 చున్నటులు, చింతామణిగారి రెండువో సరియగు
 మార్గ మేదియో జూపవలయును. అందుకొరకై
 తగిన కృషిసలిపి, అనుకూలఫలితములను గనుపఱుప
 వలయును. అంతియగాని, రాత్రిబవలు స్వరాజ్య
 సిద్ధికై కృషిసలుపుచున్న దేశనాయకుల చర్యలలో
 తప్పు లేన్నుటవలన సమమంతియి ప్రయోజనముం
 డదు చింతామణిగారు అశిమును తమవంకకు మరిల్చి
 జాలనిచో, జాతీయనాయకుల ననుసరించుట శ్రేయ
 స్కరము అంతియగానీ, త్రిశంకుస్వర్గము వలె సంతి
 రాజమున సలిచియుండుటవలన, దామునకుగని
 మితివాదులకుగని లాభము గలుగనేరదు.

మద్రసు నిర్బంధించి ప్రాథమికవిద్య
 ఎట్లు కేటకు, మద్రాసు కార్పరేషను నయ
 నము నిగంధించి, పాఠమికవిద్యను కొనసాగించు

టకు నిశ్చయించినది ఇతర మునిసిపాలిటీలు
 కొన్నింటిలో, నిడివరకే యిట్టి ఏర్పాటులు
 ప్రారంభమయ్యెను. ప్రధానపట్టణము కన్నుల
 దెరచునప్పటి కంతకాలము పట్టణ ఇప్పటికయి
 నను, కొలది దివిజనులలోమాత్రమే నిర్బంధవిద్య
 గలపుటకు సాధ్యమగును. పట్టణమంతయు నీ
 విధానముక్రిందకు తచ్చునప్పటికి నాల్గు సంవత్స
 రములయినను పట్టణ నియమాంశబడుచున్నది.
 నిర్బంధవిద్యావిధానమునకు ధన మవసర మనుటకు
 నందియములేదు 1925 సంవత్సరము ఏప్రిలు 1 వ
 తేది నుండియు, సంవత్సరపు ఆస్తి విలువరూద
 100 కి 1/2 వంతున పన్ను విధించుటకు నిన్నటి
 కార్పరేషనుసభలో ప్రజలలోనిశ్చయింపబడెను ఈ
 విషయమై దీర్ఘచర్చ జరిగెను గాని తుద కీ తీర్మాన
 మంగీకరింపబడుట సంతోషప్రదము నిర్బంధించి
 విద్య గావలయు ననిన, పౌరులు కొంత ధనభార
 మును భరింపక తప్పుడు ప్రజాసామాన్యప్రజోధ
 మునకు యీ మాత్రము త్యాగమునకయినను
 ఆస్తిగల వారెల్లరంకీకరించుట నము
 చితము ఇందుకుదోడుగ, కార్పరేషనుసభవారు
 ఆస్తిపన్నును 100 కి 18 1/2 నుండి 17 వరకు తగ్గించి
 ప్రజాభిప్రాయమును గౌరవించిరి కాంగ్రెసుసభ్యులు
 కార్పరేషనునందు జేరినందుకు ఫలమూరకబో
 లేదు. వారు మొదటినుండియు ప్రస్తుతవిపరీతపు
 పన్నులను తగ్గించవలయునని పట్టుదల జూపుచుం
 డిరి. 100 కి 1 1/2 వంతున పన్నుతగ్గింపబడినను,
 నిర్బంధవిద్యక్రింద 1/2 వంతున పన్నును విధించవలసి
 యుండుటచే, అసలుతగ్గుదల 1 1/2 మాత్రమే
 యగును. ఇకముందునుండియు ప్రజాభిప్రాయమును
 కొనసాగించుటకు, కార్పరేషనుసభ బూరు
 కొనుచో, దాని యవయోగము విస్తరించి ఇతర
 నగరములందలి కార్పరేషనులలో తులనా గు
 ననుట నిశ్చయము.

స్వరాజ్యవిధానము

స్వరాజ్యవిధానము, భారతీయులనుండి యే
 వెలువడవలెనని, తేబరు పార్లమెంటుసభ్యులగు
 మాస్టేగారు ఫార్వర్డుప్రతికా ప్రతినిధికి దెలిపిరి. సర్వ
 పక్ష సమావేశము జాతీయ స్వరాజ్యవిధానమును
 తయారుజేయ బూనుకొనినది ఇట్టివిధానము నంగీక
 రించుటకు, కన్సర్వేటివు ప్రభుత్వముగాకున్న మానె
 లేబరుప్రభుత్వమయినను ముందుకువచ్చునా? సంస్క
 రణ శాసనముప్రకారము, హిందూదేశము
 స్వపరిపాలనమును పొందుటకుముందు ఏయే యం
 తరములను చాటవలయునో నిర్ణయించెడిబాధ్యత
 యంతయు బ్రిటీషు పార్లమెంటుపైననే గలదు.
 ఇంగ్లండు నిర్ణయించిన విధముననే జరుగవలయునని,
 లేబరుమంత్రులు సయితము విశేషికిరిచియుండిరి
 మాస్టేగారివరకు అంగీకరింపకబోవచ్చును బాధ్యత
 గల లేబరుపక్షనాయకులు మాత్రమివిషయమై
 పట్టుదల జూపుచున్నారు హిందూదేశము తయారు
 జేసెడి స్వరాజ్యవిధానమును ఇంగ్లండు కొనసాగించు
 నని, మాస్టేగారు ఖండితముగ దెలుపగలరా? లేబరు
 పక్షమయినను ఇందు కొడబడునని రూఫిగ వాగ్దా
 నము జేయగలరా? లేనియెడల ప్రజలదృష్టిని ఇతర
 విషయమలపై మరలించి, వారికి లేపోని యాశల
 గలిగించుట అనుచితము. తనయభీష్టమును ఇంగ్లండు

తప్పక నెఱవేసినను సమ్మతముగుదురువరకు,
 హిందూదేశము స్వరాజ్యాందోళనమును నిలిపి
 వేయజాలదు స్వయం నిర్ణయ స్వాతంత్ర్యమును
 సంపాదించుటకు హిందూదేశము ముఖ్యముగ
 బూనుకొనవలయును అది చేకూరినగాని, స్వరాజ్య
 విధానమును నెలకొల్పుటకు సాధ్యపడదు.

మహాత్ముని కార్యదీక్ష

బెల్గాం కాంగ్రెసుసభ ముగిసిననాటినుం
 డియు, గాంధీమహాత్ముడు తూపుచున్న చాకచ
 క్యముగాంచిన ఆశ్చర్యము గలుగక మానదు.
 నూలును దయారూకేయుటకు మహాత్ముడు గలి
 గించుచున్న ప్రోత్సాహము, అని మహాత్తర
 మగు కార్యదీక్షకు నిదర్శనముగ నున్నది. నిమ్న
 జాతులసయితము నిర్మాణకార్యక్రమమును నిర్వ
 హించుటకు బాసయిచ్చుచున్నారు మహాత్ముని
 పర్యటనములన దేశమునందు మరల నదృశ్య
 కార్యోత్సాహము జనించుననుటకు నందియము
 లేదు మహాత్ముని కార్యదీక్ష ననుకరించుటకు,
 మిగిలిన నాయకు లెల్లరును బూనుకొనుచో, అచిర
 కాలములో బెల్గాం కాంగ్రెసు సభాతీర్మానములు
 పథలమై దేశమునకు మహోపకారము గలుగు
 ననుట నిశ్చయము. ప్రస్తుత సందర్భములబట్టి
 భావిపరిణామ మనుకూలముగ నుండునని విశ్వ
 సింపవచ్చును.

బొంబాయి దారుణహత్య

నిర్బంధింపబడిన నల్లరుమనుష్యులును నౌకస్త్రీయు
 రిమాండునందుంచబడిరి

బొంబాయి, జనవరి 20—బొంబాయిలో వలభారు
 కొండవద్ద గావించబడిన దారుణహత్యసందర్భమున పోలీసువార
 మాశాడు అరెస్టుగాబడిన నల్లరుమనుష్యులను, నౌకనుపరి
 స్త్రీయు రిమాండునందుంచబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

షఫీ ఆహమదును మరయొకసారి గుర్తించుట

ఇంకూరునుండి ఒక దుకాణవారుడు వచ్చెను. తాను
 షఫీని ఎరుగుదునని తెలిపెను. పోలీసువారు చాలమందిని చేర్చి
 షఫీని వాటిలోకిలిపి నిలువబెట్టి దుకాణవారుని పిలిచిరి! అతడు
 షఫీని సరిగాగు రించెను. ఇదివరకే రెండుసార్లులు యిందూ
 రులో షఫీని కత్తుకేసిరి. కృష్ణాబాయి అనునామెను పొరించు
 టకు షఫీయును మరికొందరును నెరక కుట్రవన్నిరి. ఆపుడు
 యిందూరులో సి. వి. డి యిన స్పెక్టరుగానున్న వాడొకడు
 గూడ కుట్రలోనుండెను అని అవర్తకుడు తెలిపెను షఫీనతడు
 గుర్తించినపుడు షఫీ పంపక నష్టపాగెను.

నారీమను గారు

బావలా, మహాశివరాత్రి వ్యాయవాదియగు నారీమను
 గారి కేశవిషయమన చాల శ్రద్ధగా పనిచేయుచున్నారు

ఇందూరుమహారాజు

ఈనెల 15 క తేజీ శివయమన మహారాజు బొంబా
 యికి వచ్చెనను వతంతి ప్రబలముగా నున్నది.

నలుగురిని అరెస్టుచేయుట

ఒక ముసలిదానిని మరి ముగ్గురు పురుషులను పోలీసు
 వారు అరెస్టుచేసిరి వారందరును ఒక కుటుంబమువాళ్లే. ఇది
 వరకు అరెస్టు చేయబడినవారిలో ఒకరికి వీరు సలుగురును
 బంధువులు

పత్రికల పండుగ

ఈవారము ప్రకటించుచున్న గుజరాతీ పత్రికలు
 బొంబాయిలో విస్తారముగా ఆమ్మకు పోవుచున్నది. ఒక
 లక్షాన ఆమ్మకు వత్రికను ఒక రూపాయకేగూడ ఆమ్మకు
 గునున్నారు.

మదరాసు వార్తలు

మదరాసు కార్పొరేషను ఉద్యోగుల సంఘము:—పైసంఘము 5వ వార్షిక తీర్మాన సందర్భమున 28వ తేదీ సాయంకాలము 5-15 గ. రిషనుత్సవములందు జి. ఎస్. రామ స్వామి అయ్యగారు “కొన్ని నగర సమస్యల గూర్చి ఉపన్యసించెదరు. జి. జి. బోగు కమిషనరుగారు ఆద్యక్షత వహించెదరు.

శ్రీ పుండలికవరదనభం:—నేటిదినము రాత్రి 9 గంటలకు చెన్నపురి గోవిందస్వామినిధి, 82 నెంబరు ఉమ్మడి రామయ్య కెట్టి గురుస్వామి కెట్టి కంపెనీవారి కార్యాలయమున (బహుశ్రీ వి. కృష్ణచార్యులగారివలన శ్రీమద్భాగవత కథావళియందలి కంసవధ యను పారికథాకాలక్షేపము జరుపుటను. భక్తవర్మ లండనుకు విచ్చేయ ప్రార్థితులు.

విదేశ ప్రయాణ నిబంధనల మార్పు:—1925 జనవరి 1 నుండి విదేశ ప్రయాణమునకు నూతన అనుమతి పత్రములు 5 ఏండ్లవరకు వారము. ప్రాంతపానుపాట్లు (అనుమతి పత్రములు) పడేందు మించిపోతుండినవో తిరిగి అమలు జరుపుటకు అనుజ్ఞ ఉన్నవారు. విసాలు లేనిపలములకు పోవనున్నవో నూతన ప్యాసుపాట్లు పుచ్చుకొనవలెను.

రాకపోకలు:—సర్. ఎ. పి. పాట్రోగారు తామలూరు ఉపాధ్యక్షుల సభాసభ్యుల కవహించుటకు నిన్న రాత్రి బయలుదేరి పోయిరి.

కర్నూలు జిల్లా పోలీసుకుమారైంటు ఎస్. కామచంద్ర అయ్యగారు నిన్న రాత్రి కర్నూలుకు పోయిరి.

చిత్తూరు జిల్లా కలెక్టరులు డా॥ పి. వరదరాజులనాయుడుగారు నేడుదయము మదరాసు చేరిరి.

డి. ఎస్. రామచంద్రరావుగారు - ప్లేటు కొన్నింటి:—కామచంద్రరావుగారు తెజవాడనుండి యిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—“నేను ప్లేటుకొన్నింటి సభ్యునిగా నిలిచి నట్లు మీపత్రికలో ప్రకటింపబడినవార్త సత్యముగాదు. కాంగ్రెసువారు నా అభ్యర్థిత్వమును ఆంధ్రకరించినవో నిలుచుటకు నాకెట్టి అభ్యంతరము లేదని తెలిపియుంటిని. ఆంధ్రస్వరాజ్యపక్షమువారికి ను సమాజము గాకదు. ఎవరిని అభ్యర్థింపగా వేర్వోరన లేదు. కావున ఎవరియంతట వారులేని సభ్యులుగా నిలుచుట స్వరాజ్యపక్షాక్షణకు విరుద్ధముగావున నా అభ్యర్థిత్వమును వదులకొనుచున్నాను.”

మేరీరాకెలాళాల-పెండ్లిండ్ల ప్రకటన
డా॥ య. రామరావుగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—మేరీ కళాకాల నోటిసు బల్లపై పెండ్లిండ్ల ప్రకటనలుండుటను నూర్చి నేను కాననపల్లిలో కొన్ని ప్రశ్నలడుగ జరియబరచితిని. “ఆవిషయము ప్లానిక ప్రభుత్వమువారికి సంబంధించిన ముఖ్యవిషయము గాదు గావున 7 వ నిబంధన ప్రకారము ప్రశ్న లంగీకరింపబడవని” ప్రత్యుత్తరము వచ్చెను.

ఈవిషయము ప్రభుత్వమువారికి సంబంధించినది గాకున్నచో మరియేది ముఖ్యమైనదగునో వాకు తెలియకున్నది. కాననపల్లి ఆడంబరములను, సంస్కరణల నిరుపయోగతను ప్రజలు రూఢిపరచుకొనెదరుగాక.

మాతృత్వ సహాయచట్టము
బొంబాయి శ్రీ సమావేశాభిప్రాయము

బొంబాయి, జనవరి, 20:—జగన్మోహన దాసుగారి భార్యయొక్క ఆగ్రాసనాధిపత్యము క్రింద సమాజేశమైన ప్రాతినిధ్యముగల శ్రీసమావేశమునందు తోషి గారిచే ప్రతిపాదింప నున్న మాతృత్వసహాయ చట్టమును ఆమోదించబడవలయునని భారతకానసభ్యులను గోరుచు తీర్మానింపబడినది. (ఆ. ప్రె.)

కావలెను

ఈ బాంకుతరఫున ఆంధ్రజిల్లాలోని పనిచేయుటకు ఒక ఖాదీ ఇక్సెక్టరును, నియమింప తీర్మానించినారు. నెల ౧-కి రు ౫౦ మించని జీతము నిత్తురు. ఖర్చులు విడిగా నిచ్చెదరు. ఈ నెల 3౦ వ తేదీలోపల దాఖలులు పెట్టవలెను. యోగ్యతలు తెలుపవలెను.

గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రి,
ఆంధ్ర ఖిచ్చగుబాటకు ఓటుపెట్టవలెను.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయపత్రిక

అభిమానులకు విజ్ఞప్తి

సంపాదకు లగు వి. ఎస్. శర్మ, బి. పి. వి. జి. గారు మాకిటుల వ్రాయుచున్నారు.

గతనెల 26, 27, తేదీలయందు అడయూరులో, సమాజేశమైన ఆంధ్రపరిశోధక విశ్వవిద్యాలయ ప్రతినిధుల మహాసభలో, ఆంధ్ర భారతతీర్థయొక్క, ఆదర్శములను, కార్యక్రమమును, అంతయునీల, ఆంధ్రవ తీర్థమును చిరస్థాయగవర్ధిల చేయుటకు, విశ్వవిద్యాలయమువారు చేయుచుండు పరిశ్రమ అన్నిటిని, దేశమునంతటను, వ్యాపింపజేయుటగాను, “ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ పత్రిక” అనుపేర మాసపత్రికను సాధ్యమైనంత త్వరలో ప్రచురించుట అత్యవసర మని తీర్మానింపబడినది. సభ సలకరించిన అన్ని ప్రాంతముల ప్రతినిధులను, ఈతీర్మానమును కార్యరూపమున తెల్పుటగాను తమకత్యా ను సారముగ ప్రవృత్తి సహాయమును, చేయుటకును, చందాదారులను చేర్చుటకును అంగీకరించిరి.

ఆ తీర్మానము మేరకు, ఫిబ్రవరి 1 వ తేదీనుండి విశ్వవిద్యాలయ పత్రికను ప్రచురించుటకు నిశ్చయించుకొంటిమి. విశ్వవిద్యాలయ కార్యక్రమముపట్ల ఒక్క ఆంధ్రవేదాకా తీర ప్రాంతములవాడును అమెరికా, యూరోప్ ఖండములలోని వారును, తగినతీరి అభిమానము చూపుచున్నందున, అందరికిని ఉపయోగకారిగానుండుటకు పత్రికను ఆంగ్లాంధ్ర భాషలలో ప్రచురించుము. పత్రికచంకా అందరియొక్క అందుబాటులోనుండుటగాను, సంవత్సరమునకు రెండున్నర రూపాయలవరకు నిర్ణయించితిమి. ప్రస్తుతము పత్రిక 16 పుటల తక్కువ కాకుండనుండును. దేశీయుల ప్రాత్నాహము తగినంత యాన్ని పుటల సంఖ్యను క్రమేణ చేర్చుచుచున్నందున నిశ్చయించుకొంటిమి.

పత్రికమీద వచ్చు ఆదాయము పత్రికా స్వరూపమును వృద్ధిపరచుటకే వినియోగింపబడునని వేరుగ చెప్పనక్కరలేదు. కార్యము మహాభారమైనది. అభిలాంధ్రదేశముయొక్క సహాయ సంపత్తియున్నగాని, మా ప్రణతత్వములు కొనసాగజాలవు. ఆంధ్రజనని నేచింపు మాకు అన్నిరీతుల దేశీయులు సహాయముచేసి మాప్రయత్నములను సక్రమముగా నిర్వహించుటకు సహాయము చేయ ఆంధ్ర సోదర, సోదరీమణులను ప్రార్థించుచున్నాము. ఆంధ్రలక్ష్యపుత్రులందరు, మాకు అన్నిరీతుల తోడ్పడి, మాకార్యభారమును కొంతవరకు వహించి, ఆంధ్ర భారతని పెంపొందింపజేయుట అత్యవసర మని తెప్ప నక్కరలేదు.

పత్రికకు తాత్కాలికముగ, విశ్వవిద్యాలయపు రిజిస్ట్రారుగారు వి. ఎస్. శర్మగారు సంపాదకులుగానుండి, అడయూరు నుండి ప్రచురించెదరు. పత్రికకు చంకాదారులుగా చేరువారును, ఇతర సహాయము చేయువారును, వారితో అడయూరు, (మదరాసు) నకు ఉత్తరప్రత్యుత్తరములను జరప ప్రార్థితులు.

అగ్ని ప్రమాదము

ఒకలక్షరూపాయలు నష్టమునంభవించుట

బొంబాయి, జనవరి 20:—జివాను గోవిందకంపెనీ లోళ్లమొపునందు నేటిఉదయమున కూర్లాలో అగ్నిప్రమాదము సంభవించెను. టెలిఫోనుమీద లైకుల్లా, వైయట్రిగనునకు కలురు చేయబడెను. కాని అగ్నిఆర్ప యంత్రము వచ్చునరీతి చాలనవ్వును సంభవించెను. నుమారు ఒకలక్ష కిమ్యుత్తుల లోట్లు ఆహారీయయ్యెను. (ఆ. ప్రె.)

స్వరాజ్యవారము

సి. ఆర్. దాసుగారి ప్రకటనము

కలకత్తా, జనవరి 21:—ఇంతవరకును స్వరాజ్యవారముందు సమకూర్చబడిన ధనము మొత్తము రూ 225000 లని యు తమ పత్రికమువారు సర్వబూనిన కార్యక్రమమునకు మూడు లక్షల వసరమనియు దేశీబంధు దాసుగారు ప్రకటించిరి. ఈలోటి భర్తీ గావించుటకు విరాళములను ప్రోగుచేయుటకు జనవరి నెలాఖరువరకు స్వరాజ్యవారము వ్యవధి నిర్ధించెయబడెను. సంపన్నులు యామహాత్మ్యవృత్తి కార్యమున కుచితరీతిని దోడ్పడవలసిన దని దేశీబంధు దాసుగారు గోరుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

గవర్నరుగారి వర్తమానము

బరంపురం వైద్యశాల తీరచుట

ఆరోగ్యవార ప్రదర్శనము

బరంపురం, జనవరి 19:—నేడుదయము గవర్నరు దంపతులకు తీరికలేనంత పని కలిగెను. బాప్టిస్టుమిషను ఆస్పత్రిలో అనుదినమువచ్చి మందులు గొనిపోవు వ్యాధిగ్రస్తులకై సూతనముగా నిర్మింపబడిన భవనమును గవర్నరుగారు తీరచిరి. పురజనులు చాలమంది, ఉద్యోగుల నేతలు, మండ సారాజుగారు విచ్చేసిరి. వి. వి. జోగయ్యపంతులు, అయ్యగార్లు ను బ్బారావు గార్లుకూడ వచ్చియుండిరి.

రెవ. ఎ. ఆండ్రుసుగారు గవర్నరుగారిని వైద్యశాల తెరువగోరుచు, ఆ వైద్యశాల చరిత్రను తెలిపి, తమ మత ప్రచారకార్యమును కానివలన ప్రజలకు జరుగుచున్న నేవను మిక్కిలిగా ప్రశంసింపకొనిరి.

గవర్నరుగారుగూడ ప్రత్యుత్తర మిచ్చునపుడు ఆ మత ప్రచారకార్యమునా రాజ్యంలో జేయుచున్న కార్యములను ప్రశంసించి, ఆయాస్పత్రియందు భారతశ్రీలను నర్సులుగా శిక్షణ యొసగుటను చాల మెచ్చుకొనిరి.

ఆరోగ్య ప్రదర్శనము

పెదప గవర్నరు దంపతులు పాకాలలో జరుగుచున్న ఆరోగ్యప్రదర్శనమును దర్శింపబోయిరి. జ్వరముల గూర్చియు బాడ్జములగూర్చియు వివిధ వ్యాధుల కారణముల టెలుపుటపములు అనుగ్రహించిరి. ఈప్రదర్శనమును జిల్లాకలెక్టరుగారు గత బుధవారమునాడు తీరచిరి. మదరాసునుండి డా॥ వెంకట్రావుగారు వచ్చి వంతారోగ్యమును గూర్చి వేరొక ప్రదర్శనము జరిపిరి. 15వ తేదీన శిశుప్రదర్శనము జరిగెను. ఆరోగ్యముగను దృఢముగ నున్న శిశువులకు 10 మందికి బహుమతు లిచ్చిరి.

బాలికా పాకాల యావరణలో పెద్దపందిరిజేసి అలంకరింపడెను. పురపెద్దలు రావలసిన వారందరు వచ్చిరి. ఈసారి శశి భూషణ రథోగారు కూడదయచేసిరి. గవర్నరుగారి సతి బహుమతులను పంచియిచ్చెను. గర్నరు దంపతులకు ప్రదర్శనాసంఘాధ్యక్షులగు జయసుద్దీనుగారు వందనము లర్పించుటతో నానభముగి చెను.

పెదప ఒక వరుసను పట్టుములో చూడవలసిన అన్ని ప్థలములకు గవర్నరుగారు వేంచేసిరి. మొదట ప్రభుత్వజిల్లా వైద్యశాలను చూడబోయిరి. జిల్లా సర్జను డా॥ సి. రామానజయ్యగారు సన్మానించి భవనముంతయు జూపించిరి. ఆన్ని శిస్త్రాగరములనుజూచి గవర్నరుగారు చాల సంతసిందిరి.

చెనక జిల్లా జేయిలను దర్శించిరి. అందు 217 మంది ఫైటింగులరు. వారివంటగదులు, తిరగలిగిట్లు, కర్మాగారములన్నియును జూచిరి.

పెదప కల్లికొట కాలేజీని చూడబోయిరి. అచ్చట కాలేజీ సంఘాధ్యక్షులగు కల్లికొట కాజుగారును, ఉపాధ్యక్షులగు ఎ. వి. జోగయ్యపంతులుగారును, ప్రిన్సిపాలుగారు ఎ. రామచంద్రరావుగారును ఎదుర్కొని కాలేజీయంతయు జూపిరి. ఒక ఆర్థగంటకాలముట గడపి గవర్నరుగారు కళాశాల అధికారుల ప్రశంసింపచు విరమించిరి.

విందు

సాయంకాలము జనునదీనుగారు తమ బంగారాలో గవర్నరుగారికి విందుసంగిరి. అనేకమంది అతిథులనురప్పించి, చెన్నపట్నమునుండి ఘనహారపు దినుసులు తయారుజేయువారిని రప్పించి జరుపవలసినంత అట్టహాసముగ జరిపిరి.

రాత్రిగవర్నరుగారు పురమందిరమునందు ‘కుచి’ యను నాటకమును సందర్శించిరి. రేపుడయము గవర్నరుగారు రన్నాలుకొండ బోవనున్నారు.

రన్నాలుకొండ

రన్నాలుకొండ, జనవరి 20:—గవర్నరుగారు భారత తో సహా నేడు మధ్యాహ్నము చచ్చుటకు వచ్చిరి. త్రోవలో ఆ స్కా వద్ద నిలిచి ఓడ్రులందరిని ఒక్క రాష్ట్రముగా జేయమని గోరు ఉక్త్యోగ సంఘమువారి విన్నపమును విరిరి. రన్నాలు కొండకుగల 50 మైళ్ల దా॥పాడుగునా పోలీసువారిని, పాటుకొలను నిలబెట్టిరి. రన్నాలుకొండలో ఫారెస్టు బంగారాశాయయ విడిదిజేసి, భారాకోట రాజాగారికిని ఖా. బ. యుసఫ్ అలిగారికిని దర్శన మొనంగిరి. సాయంకాలము రివర్యాయయ, రంపపుమిల్లు సబుజయలు జూచిరి.

బీహారు శాసనసభ

పాట్లా, జనవరి 20—రాష్ట్రముందలి వ్యాయస్థాన కార్యక్రమములందు పిటిషనులును, వ్యాజ్యములును ఉర్దూభాష యందు వ్రాసిదాఖలుచేయబడుటకు స్వేచ్ఛనీయజేసిన దని ప్రతిపాదించిన బిల్లు త్రోవజేయబడిన బిల్లులకు శాసనసభ రేపటివరకును నిల్చి వేయబడెను. (ఆ. ప్రె.)

భారత శాసనసభ

శీతా కాలపు సమావేశము

అధికారుల చట్టములు

ఫిరీ, జనవరి 20 - భారతసామ్రాజ్య శాసనసభ యొక్క శీతా కాలపు ప్రథమసమావేశము జనవరి 22-వ తేదీ గురువారము అధికారుల కార్యక్రమమును ముగియించుటకు 1928 సంవత్సరపు భారతసామ్రాజ్య చట్టమును సవరణగావించుటకు శాసనసభను సర్ చార్లసు యిన్ని సుగారు, కార్మిక సమస్యలు రిజర్వ్ కాబడుట కొక బిల్లును ౧౯౧౭ యేర్పాటు చేసినట్లు గానూ, శాసనసభయందు ప్రవేశపెట్టెదరు. 1928 సంవత్సరపు ఇండియను పేపరుకరెన్సీ ఆక్టును సవరణగావించబడునని విషయానుక్రమణికయందు తుదకు గలదు. ఒక దినమునకే శాసనసభయందు ప్రవేశపెట్టబడి అమోదించబడవలయునని సర్ జేస్ రిక్టా కట్టు గారు గోరుటచే నీ బిల్లు యెంత జరూర్త నదో తెలియ గలదు.

బేలట్టు కాబడిన అనధికారుల బిల్లులు

ఫిరీ, జనవరి 19 - ఫిరీవరి 20-వ తేదీ సమావేశము నాడు భారతసామ్రాజ్య శాసనసభయందు అనధికారపక్షము ప్రతిపాదించుటకు బిల్లులు బేలట్టు చేయబడెను. జనవరి 20-వ తేదీ నాటి సభయందు ప్రవేశ పెట్టబడినట్టి అధిక సంఖ్యాకమైన బిల్లులే బేలట్టు కాబడినవి. కాని రెండు తేదీలందును బిల్లుల పానములు రెండు. బొమ్మల విషయమున గట్టి శిక్ష విధించవలయునని మహారాజ్ కర రాముగారిచే ప్రతిపాదించబడు బిల్లు జనవరి 20-వ తేదీ యందు మొదటిసారి ముంకరించి నేడు సాల్వేషన్ ను నకు వచ్చిన భారతవైద్యపట్టభద్రుల చట్టమును సవరణగా వించుటకీయన ప్రత్యామ్నాయ తీర్మానము నొకటి పంపిరి. బేలట్టు కాబడిన బిల్లులందు సర్. పురుషోత్తమ తామస్ గారిచే సంపాదించిన కరెన్సీ బిల్లు లు గలవు. షిల్లింగు నాల్గు పైసలు రూపాయకు మారకపు రేటుగా నిర్ణయించబడునట్లు చేయవలయునని యీ బిల్లుల ముఖ్యోద్దేశము నామోదించుట (Coinage Act) సవరణచేయవలయునని తామస్ గారిచే ప్రతిపాదించిన పన్ను బిల్లుల వస్తానము నొకటను పంపిరి. అట్లనవరణపు బిల్లు 18-వ ఫాసము నాక్రమించెను. రెండవ ఫాసమును ౧౯౧౭ హరిసింగు గవనగారు అలంకరించిరి - గవనగారు సాల్వేషన్ త్యామ్నాయ చట్టములను ప్రతిపాదించుటకు ముందుగ నోటి నుంచి బిల్లులలో రెండు ఆర్డీ చట్టమును గురించినవి (Property Act) ఒక బిల్లు హిందూభారతీయమును సవరణగా వించుటకు ప్రయత్నించుచున్నది. సాల్వేషన్ భారతీయ స్వేచ్ఛలని (IPC) 141 కేక్షను సవరణగా వించుటకు జూచుచున్నది. బేలట్టునందు బాబురంగలాల్ జాబ్ థియా గారు మూడవ ఫాసమును గైకొనిరి. చిరుతవయస్కులగు హిందూ బాలర వివాహము ఫల్గుణమునందే జేయుటకు పీరిటీలు ప్రయత్నించుచున్నది. తమతమ బిల్లులకు వి. కె. పక్షేలు, కె. కె. చంద్ర, దొరసామియ్యంగారు, హరచంద్ర వివేక దాసు, పండిత హనుమంతుల సేవారాగల్లు క్రమస్థానముల నొందిరి.

రామచంద్ర విజయము అను

బంగోలు రాజుల చరిత్ర

క్షత్రియవీరులైన వంగోలు మండపాటరాజుల చరిత్రాత్మక నాటకము. దుర్గిరాల బోర్డు హైస్కూలు టీచరు అక్కిరాజు నరసింహారావుగారు గ్రంథకర్త. శ్రీయుత భూపతిరాజు వింకటపతిరాజు, సి. వి. యస్. నరసింహారాజుగార్లు చే సహాధ్యాయులు వ్రాయబడిన దీనివలె రు. 0.12-0 లు త్వరపడుదు. అదే గ్రంథకర్త చే రక్తిని అనునాటకముల 0.12-0. సి. వి. కృష్ణారావుగారు, పోస్టు బంగోలు.

సీసా 1-కీ 2-0-0 కు సుము చాక్లెట్ యీమందు గనెయి అను సెగర్ గమును 24 గంటలలో నివారించి మూత్ర ద్వారమునుండి వెలువడు ప్రానమును మూత్రము విడుచునప్పుడు గలగు చురుకుపోలు, మొదలగు బాధలను, వెంటనే నిలిపివేయును. శ్రీలక్ష్మణుని యేవిధమున మనుమవ్యాధు లయిననూ ఆశ్చర్యముగా కుదుర్చును. ఆనందకుటీరము, పోస్టు బాక్సు. 246 మదరాసు.

నీతారామోపాసనా మహాత్మ్యములు - బందరు

ఆంధ్రదేశమును ప్రఖ్యాతి గాంచిన విద్యాధురీణులను శ్రీమచ్చంకరత్యాగరాజు యొక్క నేనాధురందరులను, హరినామ సంకీర్తన గుర్తామధుర్యమున మేను మరచును నామోపాసనయే కలియుగంబున మోక్ష సాధనంబని లోకమున కుపదేశించుచు నట్టి యుపాసన గావించువారును, అగు బ్రహ్మశ్రీ హరి నాగభూషణంగారి గృహంబున యీ నెల 15-వ తారీఖునండి యు నీతారామోపాసనామహాత్మ్యములు జరుపబడుచున్నవి. ప్రతివత్సరమునవలెనే గాయతులను హరికథలును మార్దంగితులను భక్తాగ్రసరులను విచ్చేసి స్వామిని నేమిచి తత్ప్రసాదమును స్వీకరించి చతురున్నాడు 16వ తేదీ శుక్రవారము నాడు బృందావన పురవాసులును, ముప్రసిద్ధ మార్దంగితులను అగు శ్రీమాన్ ముక్తే విరంగాచార్యులుగారికి కొల్లూరు వాస్తవ్యులగు చెరువు అంతరామసోమయాజులుగారును మరిందరును సువర్ణఘంట కంకణమును ఒహారీలించిరి. ఆమునాడు వచ్చి గాయనివాసులును ప్రఖ్యాతినిపించిన మృదంగ వాద్యులును అగు బ్రహ్మశ్రీ వారణాసి ఘంటాయుగారికి బందరు పురవాసులగు కొందరు సువర్ణ ఘంటాకంకా ములంకరించి వారిని సార్ధక నామధేయలుగావించిరి. ఈ సమావేశములను గాయక శ్రేష్ఠులగు బ్రహ్మశ్రీ చేబోలు వెంకటరత్నంగారాసంగిరి వీరిద్దరును ఆయాసభలయందు మృదంగ వాద్యమునందు తమతం గల పాండిత్యము జూపి యిట్టి పారితోషికముల నందుట కర్హులను విషయమును ఎల్లరకును జాటించిరి ఇప్పట్లున నీ యిద్దరును తమగురువులగు బ్రహ్మశ్రీ నాగభూషణంగారి యందు వారికి గల విషయ విధేయత, నామించుట యెంత యంత బ్రతం సాగ్గము, వీరిద్దరు యింకను పరిశ్రమగావించి తమయొక్కయు తమ గురువులయొక్కయు కీర్తిని దిగంతములకు వెదజల్లి చిరాయువులై దేశమునకు వన్నె వెల్పుచు పరిల్లుదురు గాక యను సభ్యుల యాశీర్వాదములతోడను జయజయ ధ్వనులతోడను యావాటి సభలు సమాప్త మయ్యెను. నేడు కాకినాడనుండి యొక పిన్నవయస్కులగు శ్రీయుతులు వెంకటరాజుగారను మార్దంగితులను, మ. రా. శ్రీ. మునుగంటి వెంకట్రావుగారను గాయకులను విచ్చేసిరి. వీరును ఫిరీలు వాద్యులను బ్రహ్మశ్రీ నాగభూషణంగారి శిష్యులు నగు శ్రీ సర్వకామ్యుగారును కలిసి గాన సభ గావించిరి శ్రీ వెంకటరాజుగారినిగూర్చి యిదివరలో యాంధ్రప్రతిభా ముఖంబున చదివి యుంటిమి. నేడు యీ చిరుత ప్రాయపు మార్దంగితుడు చూపినవైద్యము సభాస్థానమునను నల కెంతయు పాత్రంబయ్యె. వీరు శాసనదులందరికి యొక విధమున అనిర్వచనీయమైన తన్మయుత్తము నాపాదించిరి. అంతట శ్రీ నాగభూషణంగారు తాము పొందిన యనిర్వాచ్యమైన నిష్కలంకమైన యనందమును వెల్లబెట్టిరి. "విద్యానేమి విజ్ఞానాని-విద్యజ్ఞున పరిశ్రమ", "అల్పజ్ఞానీ మత్సర గ్రామకాలి. సర్వజ్ఞో న్యాల్ప భావస్యపాత్రం" అను నాలోచనల ననుసరించి నిష్కలంకమును విద్యానుజ్ఞే విద్య యుండలి పరమమును గుర్తెలుంగజాలును. అట్టి తండ్రితుండు ఆత్మాయ, శ్రోధము, ఆహారము, విద్యేవము మొదలగు దుర్గుణంబు అకుల మారుదు. అట్టివాని మాసంబు యథార్థమున ప్రతిభావిశేషమును తిలకించునపుడు బ్రహ్మ సందము ననుభవించును. ఇయ్యది నేడు శాసన సయ్యోగనిన యతిశయోక్తి కానేరదు శ్రీ నాగభూషణంగారు తాము తమ యనందము వెల్లడించుటకు మొదటిది యీనాడు శ్రీరాజుగారి వాద్యము, చిరకాలము క్రిందటివరకు తమకు చేదోకువాదోకుగా మెలంగి యనేక సభాస్థలంబులందు కృష్ణునకు తుర్జునుడుంబోలె మెలంగి మనదేశమునకు సెక్కుడగు భ్యాతిని గడించిన శ్రీ ఆశ్వధాతి రామమూర్తిగారి వాద్యమును స్ఫురణకు తెచ్చుచున్నది యనునంత వారు నిశ్చేష్టులయిరి. నోట తడియాతను కీర్తనము కంపించెను తామ్రములు ప్రవించెను. ఒక ప్రేమ తరంగము వెల్లువెరిసిపారెను. చూపరుల వ్యాధయములు జలపించెను అంతట పోలివచ్చు తరంగముల నాపుకొనంబాలక కూలబడితి ఇందుకుంగారము, అలనాడు వీరిద్దరు స్వేచ్ఛతో వివారించిన రంగస్థలములు నాటి కలుపుకొలువలతో, అప్పటి అవివాదాపసంబంధము, విద్యావిషయక చర్యలు, సభాశైలిలపై యాశ్చర్యంబు భృంగివలె నొకరినొకరు "భేష్ భేష్" లను యుచ్చిబిందులు పోడుకొనుటలను యొక్కసారి మానన విధియందు పాడక. అయే

బెంగాలు రాష్ట్రీయ సమావేశము

బై రేంద్రనాథ సేన్ మాలుగా రగ్రాసనాధిపత్యము "నిరాకరించిరి"

కలకత్తా, జనవరి 21 - బెంగాలు రాష్ట్రీయ సమావేశమునందు అధ్యక్షత వహించవలసినదని గోరబడ బై రేంద్ర సేన్ మాలుగా రిందులకు నిరాకరించిరి "అమృతబజారు పత్రిక" చెప్పుచున్నది. (ఆ. పై.)

కన్నాటు దండతుల నిర్గమనము

ఫిరీ, జనవరి 21 - కార్యదర్శి సమేతముగ కన్నాటు దండతులు లక్ష్మణ పురము వెడలిరి కన్నాటు దండతుల కొరకతకారముగ రాజకీయ సంబంధముగు పటాలోపము లేవియు జరుపబడలేదు. అయినను ఎల్లచరిత్ర ప్రసిద్ధమైన ప్రాంతములను దృశ్యమును సంతర్శించిరి. జామా మసీదు కుట్రలో మీనారు నూతన ఫిరీ మొదలగు మనోహర దృశ్యము ను జూచిరి శ్రీవారల గౌరవార్థము రాజప్రతినిధి నొక విందుగావించెను అధికారులును భరతపూరము దారియొ మహారాజుగార్లు విందునకు వచ్చిరి. (ఆ. పై.)

కౌన్సిల్ ఆఫ్ స్టేటు

సర్ దేవప్రసాద నర్యాధికారి తీర్మానము

ఫిరీ, జనవరి 20 - విదేశములందున కారతీయల దుర్దశలను విచారించుటకు శాక కమిటీ యేర్పాటు చేయవలయునని గోరుచు శాక తీర్మానమును సర్ దేవప్రసాద సర్వాధికారిగారు కౌన్సిలు ఆఫ్ స్టేటునందు ప్రతిపాదించెదరని తెలియుచున్నది. (ఆ. పై.)

రహింతుల కరింబాయిగారి మరణశాసన

ధర్మకర్తల తీర్మానము భూరి విరాళము

బొంబాయి, జనవరి 20 - దాదరు నందుగల బొంబాయి ఉన్నతపాఠశాలయందు కార్మికతరగతుల బిడ్డలకు వైదిక పరిక్రమిక విశ్వాభివృద్ధి గావించుటకు ఒక లక్షరూపాయలు బొంబాయి మునిసిపల్ సంఘమువారి అధీనముందు రహింతుల కరింబాయిగారి మరణశాసనము ధర్మకర్తల గావించిరి.

ఇందు కైతవములేదు. స్వార్థమును శాసనాదు. అభిమానము మున్న కతలనటన ఇట్లుండుటకు పిలువెదు. అప్పటి పీఠి పీఠి పీఠి శ్రీ కామమూర్తిగారియందును వారి సామర్థ్యముండును గల స్వచ్ఛమైన ప్రేమనే నూచించినది. శ్రీ నాగభూషణంగారు సంస్కారముగల భక్తులు. భక్తుల హృదయము మిగుల యుద్ధి మైనది. ఇట్టి వల పీఠి ద్వరును కారణాంతరముల చేచి డి పోవుట విరిత్రత్యేక భ్యాతికి భంగముకావన్నను యొకప్పుడు వీరిద్దరును కలిసి సభలు గావించినప్పటి యుత్సాహమున, వాటి యనోన్యత మైత్రియు వెల్లడియ్యెను. రామమూర్తియను వ్యక్తియే సభలోనున్న యెటుల యాచరించవలసియుండనో! ఎటులయాచరించుచుండెనాడో తెలియదు. సమ ప్రవయంబులందును మున్నున్న యాన్నత్యమును గోల్పోయిన యీ మనయాంధ్రదేశము నేడు మరల ప్రజాశివితమందలి వివిధభాషలందును తనకీర్తిస్థాపించియీ దేశమునకుగూడ నొక ప్రాచీనముగ వ్యక్తిత్వమును కలగను శూత్రమును చాటుచున్నది. ఇట్టితరి దేశమందలి విద్యాంసులును కవులును శేఖాభిమానులును మున్నగువారు యేకాగ్రణంబులనైని ప్రబలిత తమ తమభిన్నాభిప్రాయంబులను మార్చుకొని సోదరభావంబున మాతృనేమగు గడంగిన లోకకల్యాణ మగుననుటకు సంధియములేదు అను విషయము ఎల్లరకు విదితము. అంత నాగభూషణంగారు శ్రీరాజుగారి సంస్కారమునుగూర్చి ముచ్చటించుచు ఆంధ్రగాయక ప్రపంచమును శ్రీరామమూర్తిగారిక వ్యక్తియనియు, బ్రహ్మశ్రీ ఘంటాయుగ కొక వ్యక్తియనియు, ఇట్టి వ్యక్తులు మనదేశముం బెన్నియో కలవనియు అందుపైన తేర్కొనబడిన వారిద్దరి యొక్క పోకడలను రసవంతముగ సమ్యేకముగా వించి వారి వాద్యమును స్ఫురింపజేయుచున్నారనియు యచిరకాలంబున వీరెంతయు యభివృద్ధికి రాగలరనియు సభాసదులకు విన్నవించి వారి యుపాసనాదైవముగు శ్రీమత్త్యాగరాజుస్వామివారి ప్రసాదము శ్రీరాజుగారికి లభించుగాక యనియు యాశీర్వదించి సభను ముగించిరి.

(ఒక ప్రేమకుడు).

మదరాసు నగర పాలక సంఘము

నిర్బంధ ప్రాథమిక విద్య అంగీకరించబడెను

ఆర్డర్ నంబర్ 11 చొ॥

తర్జిమ చేసెను

1 చొ॥ న విద్యను విధించుట

ప్రత్యేక సభ

నిర్బంధ ప్రాథమిక విద్య నిట్లుంటే ప్రవేశ పెట్టబడునామ పన్నుల ప్లాం సంఘము వారు 10 వ తేదీన సభలో యాదీగన తీర్మానమును చూపించి దానిని విచారించుటకై నిన్న సాయంత్రము 8వ నెలనెలమునందు నగరపాలక సంఘము ప్రత్యేక సమావేశము గూడెను

తీర్మానము - (1) ప్రాథమిక విద్య చట్టము 46 క్లెక్కు లోని (ఎ) నిబంధన ప్రకారము తత్సంబంధమున వ్యయమునకై అనవసరముగ పన్ను 24వ క్లెక్కు ప్రకారము వసూలు చేయుటకు కార్యోక్తనువారు సిద్ధముగ నున్నారు

(2) ఆర్డర్ నంబర్ 11 చొ॥ పన్ను 1925 ఏ ఏ ఏ 1 వ తేదీనుండి విద్యను విధించుటకు సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

(3) కార్యోక్తనువారు యిదివరకువలెనే ప్రాథమిక విద్యానికై సాయము రూ 2,40,000 జనరలు రాబడినుండి యిచ్చుచుండురు.

(4) ప్రాథమిక విద్యచట్టము 46 క్లెక్కు ప్రకారము మహమ్మదీయ కాలికలను విద్యానిర్బంధమునుండి విడిచిపెట్టవలెనని ప్రభుత్వమువారి కార్యోక్తనువారు కిఫాయ్ చేయుచున్నారు

1 చొ॥ తర్జిమ చేసెను

1 చొ॥ విద్య యిచ్చుటకు వసూలు చేయునట్లు పన్ను రూ 41000 మొత్తమునా యని దా॥ స్వామిసాధను గారు ప్రత్యేక ఆవునని కమిషనుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి

ఆర్డర్ నంబర్ 11 చొ॥ తర్జిమ చేసెను గూర్చి విచారించునట్లు ఉపసంఘమువారు పరిష్కరించువరకు యావదయము విచారించుటకు వాయిదావేయవలెనని సామి వెంటటాచెలంకెట్టి గారు కోరిరి

అధ్యక్షుడు:- అట్లు పిలువనలెనోడు.

చక్రరయ్యచెట్టిగారు:- ఆర్డర్ నంబర్ 11 చొ॥ తర్జిమ చేసెను

జి. ఏ. నరేశ్వరుగారు:- కమిషనుగారు బాగుగా నాలోచించిన పిమ్మటనే తర్జిమ చేయుటకు పిలువదలవలెనని చెలిపిరి.

సామాన్యభిప్రాయము 18 చొ॥ పన్నువసూలు చేయుచు న్నారనియు, 1 చొ॥ తర్జిమ చేయుటకు వసూలుచేయుచున్నారనియు, పన్నుల ప్లాం సంఘమువారు సామాన్యభిప్రాయము లన్నిటి కను న్యాయములను గమనించి తర్జిమ చేయవలెనని ఆర్డర్ నంబర్ 11 చొ॥ తర్జిమ చేయునట్లు చూపించిరియు అధ్యక్షుడు చెలిపెను.

అసంగతి కమిషనుగారు దెలుపవలెనని వెంటటాచెలంకెట్టి గారు చెందునారని గోరిరి కాని కమిషనుగారు దెలుపలేదు.

ఆర్డర్ నంబర్ 11 చొ॥ తర్జిమ చేయునట్లు ప్రభుత్వము వారంగీకరింపక తా॥ మిషనులను ధనసహాయమును తీసివేసిరిని దా॥ నరేశ్వరుగారు చూపించిరి.

అధ్యక్షుడు:- ప్రభుత్వమువారు తేయజాలరు. చేసినను మన మంగీకరింపరాదు. నిరసనను చెలిపెదము.

రా. బి. వరదరాజుగారు:- గారు యిదివరకు చూచిననుగూర్చి ప్రభుత్వమువారి యుత్తరువును చదివి వినిపించి, యీ 1 చొ॥ పన్నులను వసూలుచు రూ 41,000 గాక ప్రభుత్వము వారు వేరుగా 2 క్లెక్కులకు చెల్లింపనున్నారని చెలిపిరి.

విద్యావ్యాప్తికై ఆర్డర్ నంబర్ 11 చొ॥ పన్ను వసూలు చేసినచో రూ 41,000 ఎప్పుడు దీనికై ప్రభుత్వమువారియ్యు ధన సహాయమును కలిపినచో రూ 2,48,000 దానితోమన విద్యాసంస్థను బాగుగా నడుప వచ్చును. కాని తొన్ని ప్రాంతములందు నిర్బంధ ప్రారంభవిద్య ప్రవేశ పెట్టబడే రూ 80,000 ఎక్కువగా కావలయున్నది. దీనికోరకే 1 చొ॥ అధికము పన్ను వేయవలెనని కమిషనుగారు చెలిపినట్లు

ల దా॥ స్వామిసాధనుగారు చెలిపిరి. కావున యానూచన యిది వరకు చూచవలెనని గాక మేముగా నన్నదనిరి.

అట్లుంటే యిప్పుడున్న 18 చొ॥ పన్నుగాక 2 చొ॥ వేరొక పన్నువేయవలెనని ప్రభుత్వమువారు రసవచ్చునని మదన గోపాలనాథుగారు చూపించిరి

అధ్యక్షుడు:- ప్రభుత్వమువారు తలచినట్లు కఠినములేదు. నూతనపన్నులు విధించుటకు మునిసిపలు చట్టము ప్రకారము తమ కఠినతను గలదనియు, ప్రభుత్వము రభ్యంతరి పెట్టజాలరనియు, యితర స్థలములందలి పురపాలక సంఘముల అధికము పన్నుల విధించుచున్నవనియు మదనగోపాల నాయుడుగారు చెలిపిరి.

రా॥ 21 వరదరాజుగారు నాయుడుగారు యిట్లు సాయము పరిపూర్ణముగా దాననియు, ముఖ్య పురపాలక సంఘము వంటివి విద్యాపన్ను విధించుటకై అమలులోనున్న పన్నులను తగ్గించు కొనిరని చెలిపిరి

కె. వ్యాసారావుగారి సూచన

నిర్బంధ ప్రాథమిక విద్యావిషయమంతయు చాలా ప్రాముఖ్యమైనదనియు, ప్రవేశ పెట్టినవిధము ఒకయేడుకన్న రెండువేలకు అప్పుల అధిక మగుననియు, కావున ముందుగానే అన్ని అప్పులను విచారించి ప్రవేశ పెట్టవలెను గాని మాటవానికి తీర్మానించినంత మాత్రమున చాలవనియు కు. వ్యాసారావుగారు చెలిపిరి. మరియు, నిర్బంధవిద్య ప్రవేశ పెట్టినవిధము దానిని ఉచితము చేయవలెను లేకున్నచో పేదవారలను నిర్బంధించి లాభముండదు. కొందరికి మాత్రము ఉచితము గాక కేవల యితరలకు ఉచితవిద్య చేయుటకు ఏలు లేదని ఆటంక పెట్టుటకు పిలువదు. అందుచే పట్టుము 4 డివిజన్ లందు మాత్రమే యావిధాన మవలంబించి అందరి ధనికుల విద్యలకుగూడ ఉచితముగా విద్యయివ్వగల యితర 22 డివిజనులలో పేదవారి వద్దనుండిగూడ ధనముగోరుట వ్యాయముగాదు. ప్రభుత్వము వారివద్ద ధనసహాయము లేనిది యిది ప్రారంభించివరకువరకుగూడ యావిధానము అనుసరించు డివిజనులకున్న అనుసరింపని డివిజనులందుగూడ హెచ్చుగానుండుట భావ్యముగాదని వ్యాసారావుగారు చెలిపిరి కృష్ణదాసులాలాగారు యిట్లు పాటుములను బలపరచిరి.

ప్రాథమిక విద్య నిర్బంధము చేయనిది అభివృద్ధి జరుగవలెననియు, తండ్రులు కొర్రల చెంబడి తిరుగజడిసినను పిల్లలను ముప్పుకు తెలిపి వేటిటలు గల వారుగానుండునట్లు చేయుటకై యావిధాన మవలంబించుట తత్సంపరమనియు సామాన్యము పన్నులలో 1 చొ॥ తగ్గించవచ్చునని పన్నుల సంఘమువారు చూపించుటచే యితరన్న మంచితరుణములే దనియు టి. ఎస్. కామస్వామి అయ్యగారు గట్టిగ తెలిపిరి.

జి. బి. బ. నారాయణస్వామి చెట్టిగారి రివియరు విచారణ నెంతమాత్రము వాయిదా వేయరాదనిరి

సామి వెంటటాచెలంకెట్టి గారు యాతీర్మానము నంగీకరించినచో గల సాధక బాధకము లను బాగుగ తెలిసికొనవలెననిరి. స్థాయిసంఘమువారు వేరొకసారి 1 చొ॥ పన్నులను వచ్చునంత ద్రవ్యము ఆదాయమునందు మిగులగలదని చూపించినచో అప్పుడు మరల యాపన్ను తీసివేయుదుమని ప్రజలకు వాగ్దానము చేయగలరా యని ప్రశ్నించిరి.

వ్యాసారావుగారు ఆర్డర్ నంబర్ 11 చొ॥ తగ్గించినచో వచ్చే యేడు మరల హెచ్చించ నవసరముండదని నిశ్చయపరచుటకు పిలువెడు గాన పన్నులను ఒకసారి తగ్గించియు వేరొకసారి హెచ్చించియు ప్రజలమనసుల సాందోళమునం దుంచుటకంటె పన్ను యధాప్రకారముంచుటయే మంచిదని చూపించిరి.

చక్ర నిలుపు చేయవలెనను వ్యాసారావుగారి నూతనము ప్రతిపూలముగా మార్చుచు దా॥ స్వామిసాధనుగారు, పన్నులను తగ్గించగోరుచు ప్రారంభవిద్య పూర్తిగా విద్యావంశవేయవలెనని గోరుట కైతెనుననిరి. నగరమంతటను ప్రారంభవిద్య నిర్బంధము చేయు విధాన మవలంబించినచో 7 లేక 8 అక్షులు కావలెనని ఆప్పుడు పన్నులు హెచ్చించవలెను. ఇదివరకు 8 నెలలక్రిందనే యావిషయమును తీర్మానించి యిప్పుడు మరల ఆలోచించుటలో అర్థమేమనిరి.

అధ్యక్షుడు:- వాయిదా వేయవిషయమున సమ్యక్తులే తీసికొన గూడదు?

జి. ఎ. నరేశ్వరుగారు, ప్రారంభవిద్య నిర్బంధము చేయవలెనని 1911 సం॥లో గోఖలేగారు చట్టము ప్రవేశ పెట్టినపుడే యానవారుగూడ తీర్మానించినయియు, దీనికనుగుణ్యముగమనించి యే సామాన్యపన్ను తేలులో 1 చొ॥ తగ్గించవచ్చునని పన్నుల సంఘమువారు చెలిపినయియు అట్లు తగ్గింపకపోయినను 1 చొ॥ అధికముగా పన్ను వేసినను ప్రజలయ్యుకొనుట వ్యాధియు కాజాలదనియు, అట్టియేడ తగ్గింపువిషయ మెట్లు పరిష్కరింపబడినను యావిషయమున 1 చొ॥ పన్ను వేయుటకు సభవారు రంగీకరింపవచ్చుననియు చెలిపిరి.

జి. తణికాచలం చెట్టిగారు తమ యా నిర్బంధవిద్యావిధానముతెలిసి బాగుగ పరిశీలించియుండెననియు, తొలియేడు దానివ్యయమునుగాను 1 చొ॥ పన్ను విధించినచో రెండువేలకు 1 చొ॥ మూడువేలకు 1 చొ॥ నాలుగవేలకు 1 చొ॥ పన్నుల అధికము చేయునని యుంచుననియు చెలిపిరి. తాము అప్పులను గూర్చి విచారించినపుడు తొలియేడువేలకు 1 చొ॥ వేరొకసారి 1 చొ॥ యి న ను యా వి ష య ము ని క న్న యు ప రి వర్తించునట్లు 1 చొ॥ పన్నులను సభవారు వేచియున్నచో ప్రభుత్వమువారి గ్రాంటు కోరుటకు కాలము మించి పోవుననిరి

చెట్టిగారు తెప్పినదనిపిదప, అధ్యక్షుడు యావిషయమును పన్నుల సంఘమువారు తిరిగి బడ్జెటు సమయమున విచారించుటకు 4 డివిజన్లకువలెనని చూపించిరి

ఒకసారి తీర్మానించుటచేతను యిప్పుడు బడ్జెట్ యుండుటచేతను వేంటనే ప్రారంభించి మూడువేలనని మదన గోపాలనాయుడుగారు రసిరి.

పేదవారివిద్యలు పనులువేసికొని కూలినపాదించుచుండురు వారికి విద్య నిర్బంధించినచో ఏమి సమపాయము చేసెదరనియు దా॥ ఆర్డర్ నంబర్ 11 చొ॥ రసిరి.

అధ్యక్షుడు:- కానినిగూడ విచారించెదరు అట్టి విన్నయను వివరముల దెప్పి అంతములు.

అంతట చక్రముగింది సమ్యక్తులు కైకొనవలెనని దేవదాసుగారిసతి ప్రతిపాదించిరి. అంగీకరించబడెను.

చక్ర నిలుపు చేయవలెనను వ్యాసారావుగారి సూచన ఓడిపోయెను

అసలు తీర్మానము అంగీకరించబడెను అంతటితో ప్రత్యేకసభ ముగిసి సామాన్యసభ కార్యక్రమము ప్రారంభించబడెను

సామాన్యసభ

జి. తణికాచలం చెట్టిగారు సెలవు తీరినపుడు ఇంజనీరు శాఖలో యెండుమంది చిన్న ఉద్యోగులను తొలగించిరి ఏల తొలగించిరి వారిసాక్షి, యెవరిని నిలుపించిరి అని ప్రశ్నించిరి.

దా॥ వారిలో 8 రిస్టానే బ్రాహ్మణులను నిలుపించిరి రెండు మిగిలిన స్థానములకుగూడ బ్రాహ్మణులనే నియమించురా యని ప్రశ్నించిరి.

కె. వ్యాసారావుగారు - కమిషనుగారు బ్రాహ్మణులకారని జ్ఞాపకము చేసిరి.

కమిషనుగారు ప్రత్యుత్తర మియ్యబలకుండురి

ఎ. వి. బ్రాహ్మగారికి, తిరిగి కానియలుగా చేయకొనవలెనని ఎ. వి. బ్రాహ్మగారు ప్రతిపాదించిరి. సభవారిచే నంగీకరించబడెను

ఆర్డర్ నంబర్ 11 చొ॥

జి. తణికాచలం చెట్టిగారు తీర్మానించుట - "1925-26 సం॥ ఆర్డర్ నంబర్ 11 చొ॥ పన్నులను సభవారు విలువపై నూటికి 17 చొ॥ పన్ను యుండవలెనని యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు."

రంగనాథం చెట్టిగారు బలపరచిరి.

తిరిగికాచలం చెట్టిగారు ప్రతిపాదించునట్లు చెలిపిరి.

5 ఏడ్లనుండి 7 వరకు ఆదాయము నూటికి 50 వంతున అధిక మగుచున్నది. నిరుద్యోగులను 1 చొ॥ తగ్గించవలెనని అంగీకరింపజాలరేదు. ఇప్పుడు 1 చొ॥ తగ్గించినను, విద్యాపన్ను 1 చొ॥ నూతనముగా వేయునట్లుచే 1 చొ॥ మాత్రమే తగ్గించినట్లునుననిరి. అప్పులపోగా 1 చొ॥ మిగిలి యుండునట్లు కాసనమునందున్న దానికన్న ప్రతియేడు 1,50,000 అధికముగా మిగులుతున్నట్లు కమిషనుగారు చెలిపిరి. నిమ్మజాతుల కహాయపథులుగూడ పరిశీలించబడినవి. ప్రభుత్వమువారివద్దనుండి ఎప్పుడు రాబడిగూడ మిగిలియున్నది.

రామస్వామి అయ్యగారు, జి. ఎ. నరేశ్వరుగారు, జి. బి. నారాయణస్వామిచెట్టిగారుగూడ బలపరచిరి.

స్వరాజ్యపక్షమువారు సభలోకి వెచ్చుటయే పన్ను తగ్గుటకు కారణమైనదని వ్యాసారావుగారు రసిరి.

చక్రరయ్యచెట్టిగారు స్వరాజ్యపక్షము తరపున, తాము పేదగడించుటకు రాలేదనియు పనికేయటకు వెచ్చితిమనియు చెలిపి, స్థాయిసంఘమువారిని యీ మార్పు యొన గూర్చినందుకు అభినవించిరి.

అధ్యక్షుడు సభ్యులతరపున తణికాచలం చెట్టిగారికి, రిజిస్ట్రార్ ఉద్యోగులకు శ్రమపడి పన్నులు తగ్గించుటకు విచారించి ఆప్రయత్నములందు జనము గాంచినందుకు వందనములర్పించిరి

తీర్మానము అంగీకరించబడెను. సభ ముగిసెను.

ఎగుమతి దిగుమతులు

కలకత్తా, జనవరి 20:- 1924 డిసెంబరు నెలలో దిగమతికాబడిన ప్రయోజనము సరకుల మొత్తము విలువ 17.22 లక్షల రూపాయలు ఎగుమతి కాబడిన సరకుల విలువ మొత్తము రూ 3608 లక్షలు. (ఆ. పం.)

హిందీలో గాని, దేశీయభాషలలో గాని యువవ్యసించినవారు ఆక్షరీకరణమునకును, అందుచే, దేశీయలో ధీమంతులకును, ప్రతిభాకారులకును- వారికాంగ్లభాష రానంతమాత్రమున-జాతీయోద్యమములందును, దేశీయసంస్థలందును తావులేకున్నది. మన విదివర్తక చాలవత్సరములు తప్పకమార్గమున నుండిమి. ఇప్పుడైనను పాఠశాలలు తెరిసినవెంటనే సవరించుకొందుము గాక. హిందీ భాషను జాతీయభాషగా నొనర్చుటకు- మదరాసు రాష్ట్రమే గొప్పఉదాహరణముగ నున్నది. అందుచే హిందీ సాహిత్యము మేళనమువారు అయిదారు వత్సరములుగా తమకేంద్రీయ దక్షిణదేశములలో కేంద్రీకరించి ప్రచారమునకేర్పరచి, ప్రజలకు హిందీనిబోధించుచున్నారు. నాదక్షిణదేశపర్యటనమునందు- హిందీని జాతీయభాషగా నొనర్చుటకు గురించి చాలమంది ప్రముఖులతో ముచ్చటించితిని. ఇప్పుడు దక్షిణమున గూడ హిందీదెలిసినవారు చాలమందిగలరు. అంతయుగాక, ఇక నాల్గయిదు వత్సరములవరకు కాంగ్రెసుమహాసభ ఉత్తరదేశమున జరుగును. అచ్చట కార్యక్రమము వాదాపు పూర్తిగా హిందీరాలియెడల, ప్రదర్శనము జూచుటతప్ప వారికచ్చట నేమియు నర్థముగాదు.

ఖద్దరు

భాషతరువాత, నూలుపడకుట, ఖద్దరుధారణ ముఖ్యమైనది. ఇందువలన, ప్రజలు ఆర్థికస్వతంత్రమును సంపాదించగలుగుదురు. వానిలన రాజకీయచాస్యవిముక్తిగూడ వారియందుండును. ఇందువలన, ప్రజలయందు క్రమశిక్షణయు పరిశ్రమయు నలవడును. క్రమశిక్షణము లేనిది, మన మేకార్యమును సాధింపజాలము. నూలుపడకుటవలన క్రమశిక్షణయు, ఆర్థికచాస్యవిముక్తియుగూడ లభించుటయేగాక, రాజకీయఅయ్యధమునగూడనుండును. ఇంతటి త్రివిధయుపయోగము మరేకార్యక్రమమునకును లేదు.

అస్పృశ్యత

మదరాసురాష్ట్రమున వర్ణవిభేదములు అస్పృశ్యతాబోవము తీవ్రముగ గాన్పించును. ప్రస్తుత పరిస్థితులందీవిభేదముల నింత తీవ్రముగా నుండుట యందలి న్యాయమును కాంతముగ విచారింపవలెనని గోరెదను. దక్షిణదేశమున దేవాలయములయందు దేందరో యూరోపియనులు కాలిబూట్లులతో నడచుచుండగను, అచ్చటి పూజారులు ఆయూరోపియనుల దయను సంపాదించుకొరకు వంగి వంగి వినతులొనర్చుచు, వారివెంటినుకొని దేవాలయములోనికి దీసుకొని వెళ్లి జూపుచుండగను నేను జూచితిని. ఇది చాలసిగ్గులేకు. అట్టియూరపియనులకంటెగూడ, విపంచమసోదరులు చెడిపోయిరా. ఈసూరవాగ్ధిని తొలగించుటకు వెంటనే పూనుకొనవలెను. ఉత్తరహిందూస్థానమున నింత వర్ణవిభేదములేవు. అచ్చట బ్రాహ్మణులు కూడ్రులచేతుండి నీళ్లను గ్రహించెదరు. కూడ్రులు బ్రాహ్మణుల ఇండ్లలో సంచరించుచుండురు. దక్షిణదేశమున అన్నివర్ణములవారును వర్ణనియమాలను చాల నిశితములుగ నొనర్చిరి. బ్రాహ్మణులును, బ్రాహ్మణేతరులు అందరను గలసి, పంచమసోదరుల కీ విషయమున నొనర్చుచున్న అన్యాయమును తొలగించజాలని గోరుచున్నాను. దక్షిణదేశమున, హిందూమతస్థులను ఇతరమతములవారు అధికముగ కలుపుకొనుచుండుటకు ఇదియే కారణము. అగ్రవర్ణమైనదవులు నిమ్మజాతుల నిరాదరణ మొనర్చుచుండుటచే నిమ్మజాతులు ఇతరమతములలో కలియుచున్నారు. నిమ్మజాతుల నటుల హినుముగ జూచుట హిందూ శాసనమునకు కళంకము.

హిందూమహమ్మదీయసమన్వయము

జాతీయోద్యమమునకు ముఖ్యమయిన మరొక విషయము హిందూమహమ్మదీయసమన్వయము. హిందూమహమ్మదీయమైత్రిలేనిది విముక్తిలేదని నమ్మువారిలోనే నొకడను. హిందూమహమ్మదీయమైత్రి ప్రస్తుతముగలదను విషయముననేను జిన్నాగారితో నేమాత్రము నేకీభవింపజాలను. హిందూమహమ్మదీయ వివాదము లెప్పుడున్నంత తీవ్రముగ నిదివరకెప్పుడును నేనుజూచియుండలేదు. 1921-22 సం॥ లం దిరుసంఘములకును పరస్పర ఆన్వేష్యగాన్పించెను, కాని ఇప్పుడు విషయములు పూర్తిగామారెను. ప్రస్తుతము చాలమహాస్వేద్యములు ప్రాంతంభింపబడుచున్నవి. మహమ్మదీయులకు ప్రత్యేక నియోజకవర్గములను ఏర్పరచవలెనని ఒకయుద్యమము ప్రారంభింపబడెను. ఇట్టిప్రత్యేకనియోజకవర్గములన సాంఘిక కలహములను వివాదములను అధికముగను. జాతీయభావము పూర్తిగాదూరమగును. సాంఘికతీవ్రవాదుల నెక్కువజేసి, పోల్కొనించుచుండుచుండుగలదు. అప్పుడు జిక్కితము గురించి యూహించుటయైన విలుండదు. ప్రస్తుతము ఉత్తర హిందూస్థానమున సంభవించుచున్న కలహములలో నధికభాగమునకే ప్రత్యేకనియోజకవర్గములే కారణము. ప్రత్యేకనియోజకవర్గముల వలన, జాతీయభావములు వెనుకకుద్రోయబడి, సాంఘికతాత్వికతను ముగ్ధులముల ప్రాధాన్యము మొదలుపెట్టెను. అట్టిసందర్భములలో, మహమ్మదీయులు విభేదములు లేదని ఎంత ప్రసంగించినను, గింపినను నాపర్యాయములేదు. ప్రజాసామాన్యమును మనము లెక్కలోనికి దీసికొనవలెనుగాని అమహమ్మదీయగారిమాటనుగాదు. మాలానా అబ్దుల్ కలాం అజదుగారు నూచించినటులు నాయకులు ఈసమస్యను పరిష్కరించుటకు నిర్ణీతకార్యక్రమము నేర్పరచవలెను. వై నాయందు 2 కోట్లమహమ్మదీయులుగలరు. ఆయినను వారు చైనాలోని ఇతరమతములవారితో నెట్టివివాదములులేక ఒక్కజాతీయమండలిగిరి. ఈజిప్టునందు మహమ్మదీయులను కేదాలకును మతమును విభానమును భేదమైనను ఒక్కజాతిగా నైక్యతతో నుండగలగుచున్నారు. అదేవిధముగ మతములు వేరైనను హిందూవులను మహమ్మదీయులను ఒక్కజాతిగా నుండగలరు. అట్టినితొర కందరును పాటుపడవలెను.

శ్రీ శ్రీ వర్ణతనీని వీరయ్యచౌదరిగారు

ఈడుపక్షము పురవాసియు సంపాదితానల్లు రాజకీయ విజ్ఞానియు వినియోజకాతీయవాదియు మృదువుడువీర సంభాషియు, చిరస్మరణీయు శుశుభ్రుడయిన నగు వర్ణతనీని వీరయ్యచౌదరిగారు విజయరథాధిపతియై ది 18-1-25 మకర సంక్రమణ సమయమున కీర్తి కేళులయ్యెను నీ తెలుపుట కంతయు జరిగియున్నాము. వీరిప్రాత్యాహుమవలన నే యచ్చట మూడు హిందీపాఠశాలలు పెట్టబడి హిందీభాష నేర్పబడుచున్నది. వీరికి వడసారము రి2 సంవత్సరముల పయస్సు. జ్వరాంతరముచే బెల్లముకాంగ్రెసుకు శతశాలమికి చాల జింతించుచు జ్వరాధిక్యత యందుగూడ కాంగ్రెసు మహాత్మాజీ ప్రభుత్వం స్వరణయే దక్కనేరొందు నెరుంగరు. వీరియకాలమరణమువలన వీరికుటుంబముతోపాటు మిత్రవర్ణమునకు తీరనికొంతకలిగినది. వీరితల్లి గారికిని చిన్నపిల్లలను వీరికుమార్తెకును కుటుంబమునకును సానుభూతిని తెలుపుచున్నాము. వీరియాత్మకు సర్వేశ్వరుడు కాంతి నొసంగుగాత.

వర్ణతనీని వెంకటరత్నం.

గాలవేడుగ్రామంలో ఘోరహత్య

ఈ నెల 15 వ తేదీ రాత్రి కడపజిల్లా రాయచోటి తాలూకా గాలవేడుగ్రామములో చయ్యారెడ్డి అనువాడు పడు నాల్గుమందిని హనిచేసినాడు. పతిమంది మరణించివారు. 4 గురిని రాయచోటి హాస్పత్రికి తెచ్చినారు. వీరుసహా మరణావస్థలో నుండినట్లు తెలియుచున్నది. రాయచోటనుండి గవర్నమెంటు వుడ్కోగళ్లు పోలీసువారు గాలవేటికిపోయి చూచి వచ్చినారు. పోలీసువారు ముద్దాయిని వెతుకుచున్నారు. ముద్దాయి చయ్యారెడ్డి. పరారీలోవున్నాడు అని జి. గణపతి రావుగారు వ్రాయుచున్నారు.

విద్యుద్దీపము జీర్ణశక్తిని కలిగించును

బాగుగా ప్రకాశించుచున్న విద్యుద్దీపగోళము (ఎలక్ట్రిక్ బల్బు)ను పాతకడుపుపై నుంచుకొనినచో మితిమీరిభుజించుటవలన కలుగు ఆయాసము బాధమున్నగునవి తొలగిపోవును. పదార్థము బాగుగా జీర్ణమగును. విద్యుద్దీపపు కాంతియందు క్రిమిసంహారకక్రియను బాధను నొప్పిని తొలగించు శక్తియును కలవు అని డాక్టరు హరీ, ఎఫ్.హాఫ్సునుగారు వ్రాసిరి గాని వేడిబలుకు కడుపుపై పెట్టుకొనిన చురుక్కుమని కాలముగాన బట్ట వడకజేసి దానిపైని పెట్టవలెను. పాడుగు పాటి దారమునకు బలులు తగిలించి స్వీచ్చి మర్చియుంచినచో దానితో కడుపు నిటుల కాయవచ్చును.

చెట్లద్వారా వాయువార్తలను వినుట

అమెరికాలో ఫార్మెట్టు రేంజరు లిద్దరు యాచిత్రమును కనుగొనిరి. ఒకచెట్టు ప్రానుదిగువను ఒక రాగి మేకు కొట్టి దానిని రేడియో బ్రాన్సుమిటలతో కలిపినచో ప్రతి ఆకును కొమ్మయును గూడ ప్రతి స్వనించును. రెండుమాడు మెల్ల దూరమున నున్న వాటిగూడ స్పష్టముగా వినబడును. ఈ పద్ధతి నలసి పెరిఫోనల అవసరముగూడ లేకుండపోవును. చెట్టు ఎత్తుగా నుండిన అంత స్పష్టముగా మాట వినబడుచుండును.

ఏలూరు చైరుమనుగారి మాననవృత్తు దావా

క్రిందికోర్టు తీర్పుపై అపీలు

అపీలునందు శిక్ష తాయబడెను

ఏలూరు, జనవరి 20—ఏలూరు మునిసిపలు చైరుమెను గారైన రావుసాహెబ్ బడిటి శంకట్రాయయ్యనాయుడు మాననవృత్తునకై చేయబడిన దావాలో డిప్యూటీ మాజిస్ట్రేటుగ కాన్సిలర్ గారచే నీయబడిన తీర్పుపై కండుల సత్యనారాయణ, మానేపల్లి నూర్యనారాయణగార్లచే చేయబడిన అపీలు నేడు కృష్ణాజిల్లా సెషన్సుజడ్జిగారు రకు కుర్ బెన్ విన్ గారు తీర్పు నిచ్చిరి. సత్యనారాయణగారి విషయమున భారత శిక్షాస్పృతి మునిసిపలు చట్టములక్రింద శిక్ష ఖాయముచేసిరి. కాని మునిసిపలు ఆక్టుక్రింద రూ 250 ల నుండి రూ 100 లకు జరిమానా తగ్గింపబడెను. డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటు తీర్పు ప్రకారముగ నాల్గు సంవత్సరములు వోలరుగగాని పాతపంపుసభ్యుడుగ గాని నుండ వీలు లేదనియు మాననవృత్తు క్రింద 200 రూపాయలను నూనేపల్లి నూర్యనారాయణగారికి విధింపబడెను. మాననవృత్తు క్రింద శిక్ష ఖాయముచేయబడెను. మునిసిపలు ఆక్టుక్రింద విధింపబడిన శిక్ష రద్దుచేయబడెను. ప్రోసిక్యూషను పక్షమున సర్ కె. వి. రెడ్డి, యస్. హనుమంతరావు పంతులు, యస్. జగన్నాధరావుగార్లును, బి. సత్యనారాయణ, సి. వి. రామాచార్యగార్లు ముద్దాయిల తరఫునను వాదించిరి. (తంతి)

ఏలూరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

క్రికెట్టులైన డాక్టరునాయరుగారి జన్మదినోత్సవము

జనవరి 17:- ఈ నెల 15 తేదీ సాయంత్రము 6 గంటలకు ఏలూరుపురమండలమున డాక్టరునాయరుగారి జన్మదిన స్మారకముగ గొప్ప బహిరంగసభ జరుపబడినది. ప్రాధున లక్ష్మీ నరసునాయుడుగారు రాగ్రాసాధిపత్యమును వహించిరి. డాక్టరు నాయరుగారిని నేను స్వయముగ నెరుగుదును. కాంగ్రెసువైతా సంస్థలయందు బహుకాలము పనిచేసి, ఒకానొకమునిసి పత ఎన్నికలో నొక బ్రాహ్మణ యభ్యర్థితో పోటీపడి ఓడి పోవుటవలన కినిసి బ్రాహ్మణేతరోద్యమమును వారు స్థాపించిరి. కాన్సిల్లను బ్రాహ్మణేతరులతో సాధ్యమైనంత వరకు నిలిపివేయ వలయుననుటయే వారి ముఖ్యతలంపు. కాని యీ యుద్యమము గొప్పసంస్థయై బ్రాహ్మణేతరుల యభివృద్ధికై పాటుపడబోచి నది. వారి నిర్యాణాంతమున నీ యుద్యమమును నడపినవారు నాయరుగారి యభిమతముల ప్రకారము నడిపియుండలేదు. నాయరుగారే నేడు జీవించియున్నచో మన కాన్సిలు వ్యవహారము తిప్పుడుండి నటులనుండవు. ఇప్పుటి మంత్రులను సభకు స్థానములం దుండియుండరు. నాయరుగారు ప్రత్యేక జాతులకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య ముండితీరవలయునని ప్రబోధించియున్నారు. దేశ మభివృద్ధికివచ్చినకొలదియు నీ ప్రాతినిధ్య మనవరమైనచో దానినిపుడు తొలగించుకొనవచ్చును. కాని ప్రస్తుతపరిస్థితులనుసరించి ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమవసరమని చెప్పకతప్పదు. ఇంగ్లండునందుగూడ నీపద్ధతి అమలునందుండిన దని చరిత్రను చదివినవారికి బోధపడగలదు. కావున నాయరు గారు ప్రబోధించిన నీ ప్రాతినిధ్యసమస్య మనలనందర శాక ర్షింపదగియున్నది" అని అధ్యక్షులు తెలిపిరి. వివర పండిత గానాల రామమూర్తిగారు, ఉప్పు నారాయణమూర్తి నాయుడు బి. ఏ. వి. యల్ గారును, కె. వి. రాఘవరావు నాయుడుగారు నాయరుగారి జీవితమును వివరించుచు నుపన్యసించిరి. సభ జయజయధ్వనులతో ముగిసినది.

రషియా జపాను రాయబారములు (ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, జనవరి 20:- రషియా జపాను రాయబారములు పూర్తియైనవి. ఒడంబడిక సంతకమైనది. కాని ఒడంబడిక వివరములు స్వభావము తెలియలేదు. చీనావారికి అభ్యంతరముగ నున్నచో ఆ ఒడంబడికను అంగీకరింపవనియు నుందుగ చీనావారి అనుభవని ఒడంబడికను ఒడంబడికను చేసికొనవలెననియు ఉద్దేశపక్షముల వారిని చీనాప్రభుత్వమువారు హెచ్చరించిరి.

ప్రస్తుత కర్తవ్యము

హిందీ ప్రచారావశ్యకత

పురుషోత్తమదాసు టాంబూనగారి యువనాగ్రము

భారతదేశంలో, స్వరాజ్యపక్షసభ్యులు, హిందీ ప్రచారమునందు ముఖ్యముగ శ్రద్ధావహములగుచున్నట్టియు, పురుషోత్తమదాసు టాంబూనగారు, నిన్నసాయంత్రము సోదనస్యములనందు, "ప్రస్తుత కర్తవ్యము" అను విషయమునుగురించి యువనాగ్రమును, హిందీభాషను భారతీయులందఱును సేర్పరిచుకొనుటకుగల యావశ్యకతనుగురించియు, ప్రజలందు జాతీయోద్బోధమును గలిగించుటకుగలవిధములను సభ్యులను హెచ్చరించి, ఈసభకు ఎస్. సుబ్బారావు అయ్యగారు అధ్యక్షత వహించిరి.

ఉపనాగ్రము

మనజాదు స్వతంత్రముగ జన్మించెననియు కాని, ఎచ్చట జూచినను మనజాదు శృంగిలమునకే యున్నాడనియు నుడివెదరు. ఈవాక్యములో ఇతరదేశే ముందుకంటే భారతదేశమునందు అధికముగ వివేచకతను యధార్థముగ గానించుచున్నది. నిజముగా, అట్టిదాస్య శృంగిలములను మనలో కొందఱు గుర్తించ లేనంతటిస్థితికి వచ్చితిమి. ఈశృంగిలములలోకొన్ని బుగారుపూత పూయించియున్నవి. అందుచే నానిని, నునలో కొందఱు అభిరములుగ గూడ తలచి, వానిని వట్టుకొని అతి ప్రేమతో కాగిలించుకొనుచున్నారు. మనపై విధింపబడిన దాస్యబంధముల కిట్టిస్థితి సహజమగుఫలితమై యుండవచ్చును. ఈదాస్య శృంగిలముల బాధను మనలో కొందఱు గుర్తించుచున్నారు. మనలను బంధించియున్న శృంగిలముల బ్రద్దల కొట్టుట, వారి విధి ఆ దాస్య శృంగిలములను తొలగించుకొనునదను మనకెట్టి యభివృద్ధియు నుండజాలదు. ముందు ప్రజలకు దభివృద్ధిగలిగినగాని, దాస్యశృంగిలములను త్రొక్కుకొనజాలమని కొందఱు చెప్పవచ్చును. ఇది చెప్పుట నొక దానిపై నొకటి ఆధారపడియున్నది. వీనినండి తప్పించుకొన నలసియున్నది. మనజాతి ఇట్టిస్థితియందుండజాలదు. అట్లుండుటకంటే మనజాతి, నశించిపోవుట ప్రయము. దాస్యశృంగిలములనుండి తప్పించుకొనుట కెత్తించుటకు పూర్వము, ప్రజల యంద డట్టికోరిక దృఢముగ నుండవలెను. అందులకుగాను, ప్రజాసామాన్యమునందు గొప్ప ప్రజోదముగలిగించి, ప్రస్తుత స్థితిని వారికి బోధింపవలసి యున్నది. అప్పుడే దాస్యశృంగిలములనుండి తప్పించుకొనుటకు దృఢముగ ప్రయత్నముల నొనర్చుటకు పిలువను. ప్రజలందఱి ప్రజోదము గలిగినతరువాత దాస్యమునుండి తప్పించుకొనుటకు మార్గములు వానియంతట నవియే గానించును. ప్రజలందఱు దుర్బుధము గలుగనంతవరకు మాత్రమే దాస్యముండగలదు గాని అటు తరువాత నది వెంటనే అభ్యర్థమును. దాస్యమునుండి తప్పించుకొనవలెనను కోరిక దృఢముగనుటయు, దాస్యముపోవుటయు నొకేసమయమున జరుగును. ప్రజాసామాన్యమునందట్టి కోరికను ఉద్బోధమును గలుగజేయుటయే మనకు మొదటికర్తవ్యము.

త్యాగావశ్యకత

ఇట్టిమాచ్చ ఒక్క ఊరులో నొక్క సాఫ్తమైనది గాదు. గొప్ప త్యాగముల నొక్క బాధల ననుభవించినచోగాని అది సాధ్యముగాదు. అసహాయోద్యమము, ప్రచలించి యుద్బోధమును గలుగజేయుట కుద్దేశింపబడిన గొప్ప ప్రయత్నము. మొదట చాలమంది అసహాయోద్యమమును అపహాసించిరి. కాని యుద్యమమువలన 1919 సం॥ రపు భారతదేశమునకును ప్రస్తుత భారతదేశమునకును ఎంతయోధేయము గానించుటలేదా? కలదు గొప్ప భేదముగలదు. దేశముయొక్క దాస్యస్థితిని తొలగించవలెనను దృఢనిశ్చయము ఖ్యాతులగు ప్రజలయందీయుద్యమమే గలుగజేసెను. ఈయుద్యమమును, జాతీయస్వాతంత్ర్యవాంఛను నొక్కొనర్చునట్లే చెందువలెను. అందుచే స్వాతంత్ర్యవాంఛ యుండునంతకాలమును అసహాయోద్యమము మరచింపజాలదు. ప్రస్తుత యుద్యమమును, మందముగనున్నను తిరిగి జీవంతమై విజృంభింపగలదు.

అసహాయోద్యమమువలన ఆశేకుల జీవితములు భగ్నములయ్యెననియు, అశేకుల ఆతికష్టములకు పాలైరనియు కొందఱు నిందించుచుండగా వింటిని. అదియన్నియు వ్యభిచారినిని నాటి ఆశేవణ. ప్రపంచమున నుత్పత్తువగున పర్వయు, గొప్ప త్యాగమును, పోరాటమును లేకుండ లభింపజాలవు. ఆనర్ప

మున్నట్లమైన కొలదియూ, కష్టతరములగు త్యాగముల నొనర్ప నలసియుండును. అయ్యుండు దేశీయులు స్వాతంత్ర్యముకొర కొనర్చిన త్యాగములను గమనింపుడు. వానియెదుట-మీ కొనర్చిన త్యాగములు వెలవెలబోయి శూన్యముగ గానించును. విరివిడి ప్రజలు, తమయందు తమములగువారి రక్తము నర్పించి, పన్నులను కొలిపిపాటి స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించగలిగిరి. వేల కొలది ప్రజలు, తమదేశముకొరకు జైలుశిక్షను జనిరి. వేలకొలది నాయకులు తమప్రాణముల నర్పించిరి.

ఇట్టివి ఐహా మహాసంగ్రామమును గమనింపుడు. లక్షలకొలది ఆంగ్ల, పరామాయనకులు, శత్రుకాలముండి వెలువడి వచ్చి, తమదేశస్వాతంత్ర్యములకొరకు, రంగరంగముగ తమ ప్రాణముల నర్పించిరి. తమసామ్రాజ్యముయొక్క స్వాతంత్ర్య పీఠమువద్ద, తమప్రాణముల నర్పించుటకు ప్రతివాఱును సిద్ధముగ నుండవలెను.

గొప్పపరిణామము

ప్రజలయందు మనమొక గొప్పవిశ్లేష పరిణామము నొనర్చవలసియున్నది. ఫలితములకు భిన్నపడువారిచే నెట్టి విప్లవము ను సాధింపబడలేదు. తామెనర్చు త్యాగమును త్రాగునందుంచి, ఎన్నివడ్డగింజల యెత్తుండునో యని పరీక్షించువారిచే విప్లవములు సాధ్యముగావు. స్వాతంత్ర్యవాదమునకు నుత్పత్తునట్టి త్రోవలేదు. ప్రపంచమున నితరులందు సేమార్దమున జనుచున్నారో మనమును ఆమార్దముననే జనవలెను. వారు త్యాగమార్దమున జనుచున్నారు. ఎంత అధిక త్యాగ మొనర్చి ఆదర్శమును సంపాదించినయెడల అంతేఅధికమగు నానంద మనుభవించగలము. సంగ్రామరంగము, అనందము లనుభవించుప్రదేశముగ నుండునని త్కత్రియులనుగురించి పూర్వము నుడివెయుండిరి. ఇది పూర్వమే గాక ఇప్పుడుగూడ సత్యమే. ఇప్పుడుగూడు నట్టివారు మనదేశమునచాలమందిగలరు. అసహాయోద్యమమున, కాశీజైలులలో నసహాయవాది ఖయిదీగ నున్న 16 వత్సరముల మహాన్యుదీయ బాలాదు, జైలునిబంధనల సత్కరమించెనను నారోపణక్రింద కొరడాకెట్టిల శిక్ష విధింపబడెను. వానిననుసరించి జైలులరు కొరడాతో మొదటిచ్చి కొట్టెను. ఆ బాలాదు "మహాత్మా గాంధీజీ" అని అరచెను. ప్రతిదెట్లును అతడట్లే అరచుచుండెను. తుదకాతడు తెలివితప్పి క్రిందపడిపోవునరకును గాంధీమహాత్మాజీ నకుజే అనుపదమును మానలేదు. ఎట్టిశిక్షలను ఆబాలాని భయంకెట్టిజాత్రు. అతనిలోని స్వాతంత్ర్యకీర్తి నెవ్వరను తొంగివెలు జాలరు. ప్రజలందఱి దృఢముగ మానసికశక్తి పెచ్చినయెడల స్వాతంత్ర్యముకొరకు మనము వేరు ప్రయత్న మొనర్చ నవసరము లేదు. మన పురాణములు మన పూర్వులొనర్చిన త్యాగముల గాధలతో నిండియున్నవి. తగ్గిదీనిగురించి పురాణములందెక్కువ జెప్పకపోయినను అతని త్యాగమునుగురించి చెలుపబడిన స్వల్ప గాధలనల, అతని సామము అంతకాల ప్రవాహమునందు ప్రతిభునుజాని కండ్లయెడుటను కాశ్యోతముగ నిలచియున్నది. మన యుద్యమమునందు గొప్పఫలితముల కెదురు జూడుటకు ముందు, అట్టిత్యాగ సంసిద్ధతను, ఉద్బోధనమును ప్రజలందు గలుగజేయువలెను. అవియే మనస్వాతంత్ర్యసాధమునకు పునాదులు. పునాదులను దృఢముగ నిర్మించవలెను. వీనికొరకు, సామాన్యుల తమకే కేంద్రీకరింపవలెను. రాజకీయములందే పక్షమునకు జెందియున్నను, వేరీయస్వాతంత్ర్యము ఆదర్శము గాగలవారందఱును ఈకార్యమునకలసి వదిలేయవలెను. అవి కానిది ఏ యుత్సాహమును, ఏకార్యక్రమమును స్వరాజ్యమును దగ్గరకు జేజాలవు.

ఆంగ్లభాషావతనమువలన నష్టములు

ప్రజలపూర్వములందు వైమార్దము గలుగజేయుటకు గాను ఆంగ్లభాష ప్రజాపూర్వములయై బరప్రయత్న సహాయమును తొలగించుట ప్రభుకర్తవ్యము. ప్రజలనవినీతి పరల నొనర్చుటయొం దీనిదేశభాషాప్రచార మొనర్చుచున్నదని ఇక నేదియు నొనర్చుచుండుటలేదు. ఆంగ్లభాషావతనము, మనజాతీయభావములను, జాతీయవిజ్ఞానపునాదులనే తొలగివేయుచున్నది. కొంతస్థితి వచ్చిన తరువాత, విశాలవిజ్ఞానము నందుటకు గాను ఆంగ్లభాష సభ్యసించుటను నే నాజే పింపను. దానిని నిర్బంధముగ పరిపజేయుట నాజేపించుచున్నాను. సాంఘిక, రాజకీయవిషయములందుపరభాష యుండరాదని నా యాజ్ఞా. అవిషయములందు విశాఖీయభాషను మాత్రమే పాఠ్యముగలు. ఆంగ్లభాషను వేరీకరనలే సహాయముగ నుపయోగించునను. కాని, బహుళు గుదిబండ్ల సహయోగించుకొనవలదు. ప్రస్తుతము మనజాతీయ సభ్యులందఱును, కార్యక్రమములందును, ఆంగ్లభాష ప్రధానస్థాన మాక్రమించు

చున్నది. ఆంగ్లభాషను, జాతీయమహాసభా కార్యక్రమనందర్భమున నుపయోగించునటుల నేర్పరచుటలో మనసాయకులు చాలపారబాటుచేసిరి. ఈపారబాటుకలన-కాంగ్రెసు 89 వత్సరములగా పనిజేయుచున్న-సాల్యముల వత్సరముల పూర్వమువఱకు-కాంగ్రెసుకును, ప్రజాసామాన్యమునకును ఎట్టిసంబంధమును లేకయుండెను. భారత ప్రజాసామాన్యము కొంతకాలము నకుగాని, ముంతంతకాలమునకు గాని ఆంగ్లభాషను సేర్పరిచుదురని యెంచుట కెట్టియవకాశమును లేదు. ఆంగ్లభాషాకోవిదులగు, సభావేదికల యువస్వామకులు, ప్రజాపూర్వమును సరిగ గనుగొనజాలకున్నారు. ఈవిషయము నిరంకుశాధికారవర్గము వారికి దెలియును. ప్రజాసామాన్యమునందు చైతన్యము, గలుగనిది తమకు తొందర లేవనియెంచి, కాంగ్రెసువాది తీర్మానములు మొదలైనవానిని నిరంకుశాధికారవర్గమువారు నిర్లక్ష్య మొనర్చుచుండిరి అందు వత్సరములకు పూర్వము, శీర్లీ కాంగ్రెసునకు దాదాపు 1500 మంది లెఖులనచ్చినపుడు కాంగ్రెసు వారికి జాతీయభాషావశ్యకత గమనించెను. వారి కాంగ్లభాష చెలియక హిందీలో మాటలాడవలసిన దని కేకలువేసిరి. అప్పుటి నుండియు కాంగ్రెసునందు హిందూస్థానీభాషలో మాటలాడుటకు ప్రారంభించిరి. గాంధీమహాత్ముని విజయమునకు చాలవరకు అతడు హిందీభాషయందే మాటలాడుచు నుపనాగములూ సగుమంతులచే, నాతడు, ప్రజాసామాన్యము నాకర్షించగలిగెను. గాంధీమహాత్ముని జయమునకీదియే కారణము. భారతదేశము రాజకీయ శాస్త్రమునందున్న ఒకపప్పుడు విముక్తి లభించునని ఆశితు తావుగలదు. కాని విజ్ఞానశాస్త్రమునను, భాషాశాస్త్రమునను నున్న వారికి ఎప్పటికైన విముక్తి లభించునని యెంచుటకు అవకాశము గూడ లేదు. ఐర్లండులో గూడ నాంగ్లయులు, అచ్చటిభాషను తొలగించి ఆంగ్లభాషను స్థాపించుట కెత్తించిరి. కాని, విరివి స్వాతంత్ర్యమునకు పోరాడిన సెన్ పీసులు జేసిన మొదటిపని దేశీయభాషలగు, గెయిలిష్భాషను పునరుద్ధరించుటయే. ఈ యుద్యమమువలన స్ఫూర్తిప్రజలకు జాతీయభావములును, మానసిక స్వాతంత్ర్యమును లభించెను. అప్పుడు వారిస్వాతంత్ర్యవాంఛ పెచ్చురము నిరోధింపజాలకపోయిరి. బోయరుల చరిత్రయందుగూడ నిట్లే జరిగెను. తమభాష స్వల్పమైనను వారు, తమభాషనుబదిలి, ఆంగ్లభాషను స్వీకరించుటకు నిరాకరించిరి. మనము జాతీయవిముక్తిని సంపాదింపవలెనని, మొట్టమొదట దీనిని సత్కరింపవలసి నది ఈ భాషా సమస్యయే. మన జాతీయమహాసభలలోను ఇతర సభలలోను, ఆంగ్లభాషను మాటలాడుటను తప్పించి, హిందీభాష నుపయోగించునటుల వెంటనే మార్చవలెను.

దేశమునందెన్నియోభాషలుండ అందు హిందీభాషయే జాతీయభాష నెందుకు పరిగణింపవలెనో వివరింపవలసిన స్థితి దాటిపోయినది. మనకోక జాతీయభాష కావలెననిన, ఒక హిందీ మాత్రమేగలదని అందును అంగీకరించిన విషయమే. భారత ప్రజలలో 22 కోట్లమంది హిందీభాష నుపయోగించుచున్నారు. ఒక చైనాభాష తప్ప, ప్రపంచమునందే ఇతరభాషయు నింతమంది ప్రజలచే నుపయోగింప బడుటలేదు. ఇట్టివల నొక ఆంగ్లేయుడు తనభాషాప్రచారమును గురించి నుడువుచు ప్రపంచమున 17 కోట్లమందికి ఆంగ్లభాష చెలియునని గర్వముతో బరకెను. కాని మన కంతకంటే విశాలమగు భాషగలదు. ఆంగ్లభాష ఎన్నిటికిని మన జాతీయభాష గాజాలదు. ఈవిషయమును మనసాయకులందఱును అంగీకరించిరి. ఆంగ్లభాషను తొలగించి ఆస్థానమున జాతీయభాషను ప్రవేశ పెట్టగనే, ఆంగ్ల వ్యామోహము తగ్గి ప్రజలయందు జాతీయవికాస మేర్పడగలదు.

గాంధీగారి విజయము చాలవరకు హిందీభాష నుపయోగించుటయే కారణము. అతడు ప్రజలతో వారి భాషయందు మాటలాడును. అందుచే ప్రజాపూర్వమును నాతే దాకర్షించగలిగెను. గాంధీమహాత్ముడు, నూలు వడుకుట, త్రివిధ బహిష్కారములను జేర్చి అసహాయోద్యమమును ప్రారంభించినపుడు అందు హిందీభాషాప్రచారమునుగూడ జేర్చియుండవలసింది. అట్లుజేర్చకపోవుటయే, అసహాయోద్యమము కొంతవరకు విఫలమగుటకు కారణము. హిందీనిగూడ అసహాయోద్యమము జేర్చిననో అభిప్రాయభేదములు జరించునని ఆతడభిప్రాయపడెను. కాని, అసహాయోద్యమమునకుగూడ మొదట ప్రాతిపదికలుగలదు. అందుచే నాకారణముచే హిందీ నష్టము పదలివేయకుండనుండవలసినది. ఇప్పటికిగూడ ఆంగ్లభాష తైగల వ్యామోహము తొలగిపోకుండుట విచారకరము. కాంగ్రెసునందు, ఆంగ్లభాషలో మాటలాడుచు ప్రవేశముల నాకర్షించినటులు,

విదేశ వార్తలు

చీనా అంతఃకలహములు

ష్యాంగ్ హే పరిస్థితులు

బ్రిటిష్ పోగయోడలపై బాంబులను వేయటం

ష్యాంగ్ హే, జనవరి 19:—బాంగ్ యూ-కా-లింగ్ గారి సేనలు 12000 ఖింగ్ టావోకు బయలుదేరినవి. కాని చిహిన్ పాయను గారి సేనలు ఓడిపోయిందట. పరాజయము గాంచిన పెటిల్వంటు పతిపార్డులో కనిపించుటచేతను ముగిసి చిట్కలేర్పడవచ్చును. బియ్యం హిక్ గారి సేనలతో రషియా పటాలకొకటి కనిపించుటచే ముగిసి చిట్కలు గలగు సేనా యాని భయమందున్నది.

బింగుకియంగు కావల బ్రిటిష్ పోగయోడలపై 16 తేదీ తీవ్రముగ చీనావారు పెట్టులను ప్రయోగించిరి. ఒకగుండు వంతెనమీదనుండి పోయెను. కాని ఓడకు దగలకేదు. ఇంకొక బ్రిటిష్ పోగయోడమీదగూడ పెట్టులను గరిపించిరి. దీనికి గూడ దెబ్బకలలేదు.

యుద్ధ ధ్వనులు

ఫ్రెంచి సేనాని మరణము

ప్యారిస్, జనవరి 19:—యుద్ధప్రారంభములో సేనాని గనున్న బారెజో గారు చనిపోయిరి. వీరివైస్య ముచ్చడోడిపా వుటచే బ్రిటిష్ వారు మరలవలసి వచ్చెను. ఇతని అధికారమును తోలగించిరి. కాని ఇతని పూచీలేనిదే ఆపరాజయములకు ఆరి నిని బాధ్యునిగ జేసిరి.

కాన్ నివేదికము—పరిహారము

సవరణ

ఐరిషు పరిస్థితులు

లండన్, జనవరి 18:—బ్రిటిష్ వారు ఐర్లండుకువచ్చుటకు భయములేకుండజేయుటకు ప్రీస్టు ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించుచున్నారు.

ఖాలిఫేటు-కెయిరో కాంగ్రెస్

ఆపుజేయవలెనట

కెయిరో, జనవరి 19:—రాబోవుమార్చిలో జరుపదలంచిన అఖిల మసోజ్ ఖాలిఫేటు సమావేశమును ప్రస్తుత మాపు జేయుటకు గ్రాండు ఉలీమాసభవారు నిశ్చయించిరిని అధికార రీత్యా తెలియచున్నది. కొందరు ముసల్మానులు ముందీసభ ఉద్దేశ్యములను తెలియజేయవలెననియు, హెడబాజి మరితర అరబ్బు చేకములతరపున ప్రతినిధులు వచ్చుటకు ప్రస్తుతము హెడబాజి యుద్ధములోనుండుటచేతను అయ్యుద్ధ మెప్పుడు ముగియనో తెలియకపోవుటచేతను, అసలీసభ సేర్పాటుజేసిన ఈజిప్టు ప్రభుత్వమునాతి ప్రజలు పార్లమెంటు ఎన్నికలలో మునిగి యుండుటచేతను ఆపుజేయ గోరుటచే ఈ తీర్మానమును గావించిరి.

జెడ్డా పరిస్థితులు

వాహబీదాడిని నిరీక్షించుట

జెడ్డాకావల వాహబీసేన విస్తారమున్నటుల వైమానిక పరిశోధకులు తెలుపుచున్నారు. త్వరలోనే మట్టపించెదరని తెలియచున్నది. జెడ్డాను జాగ్రత్తగా గాపాడుచున్నారు.

నగరములోనున్న బంగారును విస్తారముగ ఇంకొకచోటికి గొంపోయిరి.

ప్యారిస్ ఒడంబడిక

అమెరికా పరిస్థితులు

వాషింగ్టన్, జనవరి 19:—ప్యారిస్ ఒడంబడిక వివరమును తెలియజేయవలెనని నెనెటులో జాకానాగారు తీర్మానము ప్రవేశపెట్టిరి. ఈ ఒడంబడికను చాలవరకు తీవ్రముగ ఆపించెదరమన్నారు. డాన్ నివేదికము ప్రకారము అమెరికా పరిహారములన్నియుచే ప్యారిస్ ఒడంబడిక అమలుజరుపు ధ్యతనుగూడ పహించవలె ననెదరు. ఈ తీర్మానమును విదేశంగసంబంధ సంఘాధ్యక్షుడు బోరాగా రంగీకరించినది తెలియచున్నది.

అమెరికా కెట్టిబాధ్యతలేదు

వాషింగ్టన్, జనవరి 19:—ప్యారిస్ ఒడంబడిక పై టెడ్ స్టేట్సుకు క్రొత్తక నైతిక న్యాయకాస్త్ర సమ్యక్త బాధ్యతను ప్రవేశపెట్టుకాలదనియు యూరపు వ్యవహారలలో స్వతంత్రముగ యునైటెడ్ స్టేట్స్ ఇష్టమువచ్చుట ప్రవర్తించుట కధికార మున్నదనియు హ్యూజెస్ గారు తియజేసిరి. దీనిని కూర్చెడి గారు అంగీకరించినది తెలియచున్నది.

టుంట కామన్ సమాధి

కార్తరుగారు మరల పని ప్రారంభించుట

లండన్, జనవరి 16:—కార్తరుగారు టుంట కామన్ సమాధిని పరిశోధించుటకు మరల ప్రయత్నించుచున్నారు. వరి 25 తేదీని ప్రారంభించును. ఎంతవని జేయనో ప్రస్తుత తెలియదు. చాలవర కీపని సాగినది. లోపలి కవచేటికను పుట్టిపీచెదరని అనుకొనుచున్నారు. టుంట కామన్ రాణి తొలూకు ఆభరణములు సాక్షులుగూడ పరిశోధింపబడును.

క్రమ కర్మాగారము

పెట్టుబడిని తగ్గించుట

లండన్, జనవరి 15:—క్రమ కర్మాగారపు పెట్టుబడి 25000000 పౌనుల నుండి 20000000 పౌనులకు తగ్గినది తియచున్నది. 1922, 1924 లో ఏమియు దీనిదెందును చి పెట్టలేదు. ఉద్యోగులలో చాలమందిని తగ్గించిరి.

క్రిందటి సంవత్సరము యుద్ధ పరికరములను తయారు చేయలేదు. అన్నియు సేవకరకులే తయారుచేయుచు జేసెను.

ఐరిషు ఆందోళనకారులు

కోటలు-రివల్టెనుల పని

లండన్, జనవరి 19:—లండనులో ఈవారంతమున ఒక స్త్రీని ముగ్గురు పురుషులను పోలీసువారు బట్టుకొనిరి. పార్టువతులలో ఇద్దరు మగవారిని బట్టుకొనిరి. వీరందరను ఐరిషు రిపబ్లికన్ సంఘమునకు జేరినవారని అనుకొనుచున్నారు. వీరందరను బ్రిటిష్ పోయ్యుద్ధనాకలను విధ్వంసమొనర్చుటకు తలకెట్టిరని అనుమానించుచున్నారు.

బోవిధి నేరములు

యుద్ధనాకల రాకపోకలను గూర్చి వీరు జరుపుచున్న ఉత్సాహప్రకటనలవలన ఈవారము తెలిసిన ననుకొనుచున్నారు. పార్టువత్ లో అరస్తుచేయుటచే ఇద్దరును నాకా డళమునకు చెందినవారట. ఒకవారమువరకు చెలసాలలో విచారణ నిమిత్త ముంచబడిరి.

ఇంకొకరు నాకాకోయమునుగూర్చి గుట్టుబట్టుకు తెలియజేసినది అరస్తుజేసిరి.

స్త్రీని వదలుట

లండన్, జనవరి 19:—నాకలను తగులబెట్టుటకు వట్టబన్నుచున్నారని అరస్తుచేసిన స్త్రీని విడుదలజేసిరి. ఇంకొకముగ్గురిని అరస్తుజేసిరి. ఇంతవరకు వీరిపై నేరములను ఆరోపించలేదు.

తేయాకు హెచ్చుధరలు

ఆహార విచారణసంఘమువారు విచారించుట

లండన్, జనవరి 15:—ఆహార పదార్థ విచారణ సంఘమువారు తేయాకు హెచ్చుధరలను పరిశీలించిరి. దీనినిగూర్చి ఏర్పాటుజేసెదమని గడ్డిన్ గారభయ మొసగిరి.

నల్లమందు వర్తకము

ఉత్పత్తి నిర్బంధములు

భారతదేశముపై నిబంధలు

లండన్, జనవరి 19:—మాంధెర్బరు గార్డియనుపత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది.

సినిమాప్రభుని జనీవాసభకు బంతులు చాలమంచిది. భారతదేశముపై మోపిననింద ఆంతయు నిజముగాదు. ఇదివరకప్పుడే ఎంతసంఖ్యనాకా సహించి ప్రపంచముతో బాటు భారతప్రభుత్వము నల్లమందు ఉత్పత్తియందు నిర్బంధములకు లోనై పనిచేయుచున్నారు. ఛార్జ్ నల్లమందును మానుకొనజాలరు. ఎంతత్వరలో నల్లమందుభ విడుదలని మానుకొన్న అంత అందరి ఆత్మగౌరవమునకును, భారతదేశమునకు మంచిది.

సినిమా ప్రభుని యువన్యాసము

జనీవా, జనవరి 19:—నల్లమందు త్రాగుదును అంత తీవ్రజేయుటకు గ్రేటు బ్రిటను పూనుకొనెననియు నన్నియునుండి తయారగు ఇతరవస్తువులు చాల బాధకరముగ నున్నవనియు ఈ సమస్యను సాధింపనిచో జనీవాసభ భగ్నమగుననియు, ఇండియాలో నల్లమందువేసికొను సమస్య భారతదేశ ప్రభుత్వమునకే సాధించెననియు అంతర్జాతీయ సమస్యగాదనియు ఇండియా నల్లమందు అపాయకరమగు పదార్థములకు పయోగించకుండజేసిన లాభకరముగ నుండుననియు గమగ సాల నాపుజేయుటలో చీనావారును, ఇతర బ్రిటిష్ అధిని వేకపరిపాలకులు తోడ్పడినందులకును కొనియాడిరి.

బ్రిటిష్ గూడ ప్రాచ్యదేశములందు నల్లమందు త్రాగుదును ఎత్తివేయుటకు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమునాలు ప్రయత్నించెదరనిరి. ప్రాంసు ప్రతినిధి సినిమాప్రభుని యువన్యాసమును ఆమోదించెను.

అమెరికనుల కిది అనుకూలముగ జేసిన లేరనెడి.

లంకావైరుకు విడుగువంటిది

లండన్, జనవరి 15:—రాత్రి 12-50-1220 లో గడించిన లాభములపై పన్నును విధించెదరనుటకు లంకావైరు యంత్రాలయమునాకి విడుగుబడినటు లాయెను. ఈవస్తువు 10000000 పౌనులు లాభము గల్గిననుచున్నది.

వృత్తాంతలేఖలు

గుంటూరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

భక్తజన సమావేశము

జనవరి 19:— గుంటూరుపట్టణ హాజర్యశాలయన యీసారి భక్తసమావేశమును పాఠశాలగుంటూరు భక్త బాహ్యునిచిరి. పట్టణ ప్రముఖులందరు వీరితో సేకరించిన తగిన ప్రోత్సాహమును సహాయమిచ్చిరి. ఈ సమావేశములు రి నెలల కొకసారి ఆచరణచేయబడుచుండును. ఈసమావేశ సభ్యత్వము వకు చందాయోమియులేదు. ప్రతిసమావేశమునకును హాజరయి భక్తిపారవశ్యమున నిమగ్నులగుట కంగీకరించుటయే, అర్హతా నియమము. కేవల భాగవతము నీతికి ప్రామాణ్యమై భాగవతపద్య భక్తులై భక్తులైనవారే జేయుచుండును. ఆంధ్రజాతీయనంగల లక్షాగ్రగణ్యులు, పండితులు, పారిదానులు, ఆశ్రమవాసులు చాటుమండి తమ సాంకల్పికతతో వచ్చి సమావేశము నలంకరించి తమకీర్తికొంది తరమేకైరాధాన సలుపుచుండురు. సమావేశ సాంప్రదాయానుసారమై, భారత జాతీయ హిందూ మత సైతికసభ్యుల వేషోళ్ల సూచించుచు జాతీయ పునర్నిత్యానున కర్తవ్యతావశ్యకముగ భగవత్ప్రేరిత ఆధ్యాత్మికసం చలనమో యన ఈ మహోద్యమము మహాకానందకాయకమై విరాజిల్లుచున్నది.

ఈజిప్టు ఎన్నికలు

విద్యార్థుల అలజడి తగ్గుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండను, జనవరి 19:— అలబారు విద్యార్థులకు మంచి విద్యావసతులను భోజనవసతులను గుర్తుపట్టకు గూర్చి విచారించుటకు నియమించబడిన సమాసాగ్మిజీవారు విద్యార్థుల కోర్కెలన్నిటికి అంగీకరించినట్లు తెలియుచున్నది.

లిబర్టీయను పత్రికాధిపతులు మారుటచే తమ ఎన్నికల ప్రచారమునకు కలుగునవ్వమును వారించుటకై జగ్గులం పక్షమువారు పాట్రీ యనునూతన పత్రికను స్థాపించుటకు మంత్రి వర్గమువారిని అనుజ్ఞ వేడిరి.

ఎన్నికలు సాధ్యమైనంత త్వరలో జరుపుటయే ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశమై నను జేరకు నియోజకవర్గముపట్టికలు తయారుగాకుండుటచే వాయిదాతేయక తప్పినది కావని, దేశీయమంత్రి సిడ్గీపామగారు తెలిపిరి. మరియవిద్యార్థుల అలజడి తగ్గినందులకు సంతసము తెలిపిరి. ఇక ముందేమియు అల్లరియొండవని ప్రభుత్వమువారు దలంచుచున్నారు. ఎన్నికలు జరుగునపు డంతయు ప్రకారముగ నుండవలెనని వారికోర్కె. అందు నిమిత్తమే ప్రచారములన్నింటినీలు పుతేయ ఆజ్ఞాపించిరినని తెలిపెను.

చీనాలో యుద్ధము

గవీయనుల సహాయము

బ్రిటిషునాకలకు హాని

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

హంగ్:— చాంగ్ యూనులెంగు గారి 12000 సేనలు ప్రత్యర్థుల యావరణలో చిక్కి పోయియుండినవి సేదుట్సింగులతో పయనమగుచుండుటచే పరిస్థితులు అర్హకరముగనుండెనుగానియదితాత్కాలికము.టాలాయంగుసియాంగుగారిచేది నివ్యానుగారు ఓడిపోవుట నిశ్చయమనితోచుచున్నది. అతనిసేనలు సరిపాడుప్రాంతములకు పారిపోయినవి. లూయంగు సియాంగుగారి సహాయన రక్షియను సేనయగుచుండుటచే పరిస్థితి లోకను నిశ్చయమగునట్లు తోచును.

టెలిగ్రాము తీగలు త్రొందితయొడినవి. బ్రిటిషునాక సైన్యము 20వ తేదీన కింకియాంగువద్ద ఆగోగుండ్లు ప్రేల్పుట దీనిని ఒకగుండు నాకచేసి ఓడించినదిగాని జాబితానకులేదు. అనాక తిరిగి హంకింగునకు వచ్చినది. ఆజ్ఞులనే నాకలసహాయమువలె వచ్చిన సేనయన్నది. బంగ్లొయను బ్రిటిషునాక గూఢ సేను ప్రాసంగికమున బోవుచుండగా ప్రేల్పుటదీనిని కొని ఓడినదిగాని లేదు.

భక్తిపారవశ్యము

ఈసమావేశములో జరిగిన తదితర విషయములను వర్ణించుటకు భార్యము ముఖ్యముగా గమనింపదగిన విషయము అపూర్వ అనివార్య అనన్య సామాన్యముగు భక్తిపారవశ్యము. ఒకమూల హరికథాకాలక్షేపము. ఇంకొకనంక భజనకోలాహలము. మరియొకచోట వృత్తగాన విజృంభణము. వేరొకయెడ గీతగోవింద ఆధ్యాత్మిక రామాయణాది సంకీర్తనము. మంగిటగల దైవమందిరమున నిరంతర వైవేద్య సేవాదికమంత్రోచ్చారణ. ఇవి యన్నియు సేకమై త్రిజగన్మోహన ప్రకృతిపరిణామ పరివృత్తలగు ఓంకార నివాదంబయి వేదసూక్తమంత్రాలై సభా మందిరమున వైశంభ పట్టణముం గావించి భక్తిరసమున దోలాయమానంబుగ నోలలాడించె. ఏమూలజూచినను ప్రహ్లాదనారదులు తమతంబు రలఁ గోట మోటుచు దివ్యజ్ఞానపరమగునై వృత్తగానములతాం దమం బాడుచున్నట్లు స్ఫురించుచుండె. సంసారసాగర మోడి యొడి అలసిపోసి మూఢనిద్రావేకులగు నరులవొక్కసారి పీపు విూద చేయించునట్టి భక్తసమావేశసమయము పరిణమించిజ్ఞాన సేత్రమును వివృతంబు జేసెనని తేల్చుట అతిశయోక్తి గానరదు. ఆసమయమున ఎట్టినా స్త్రీలైనను, ఎట్టిపాశ్చాత్య సంపర్కము గలవాడైనను, తమక్రాంతిస్థాంతముల మాటమరచి తన్మయస్వమున శ్రీమన్నారాయణ పదారవింద సేవానిమగ్నులై “రాధే గోపాలకృష్ణ, రాధే గోవిందకృష్ణ, శ్రీరామజయరామ, జయ జయకీతారాం - హరినారాయణగోవిందా” అనుభజనతుల్యో సేవోద్యమకటి లంకించుకొని చేతులు వానియంతనవి తాళము వేయుచుండ, కాళ్లుబాడ్చుల మాటమరచియే గంతుతిడుచుండ నత్తిపైపిరికజ్జులు క్రాపింగుకొనలును అల్లలలాడుచుండ ఇతరులతోగలిసి భక్తికోలాహలము మిన్ను ముట్టునట్లు పరవకులు గా నొచ్చిరి. ఇట్లు సేతానందమయి భక్తులనాకర్షించుచు సమావేశము జయజయశ్వాసములతో ధన్యతగాంచెను.

ఆహ్వానము

సమావేశము 17, 18, 19 తేదీలందు కాత్రింబవలులు విరామములేకుండ జరిగినది. సభాప్రవేశమున సేత్రోత్సవముగ నిర్వహించబడిన సభామంటపము, దైవమందిరము ముఖమంటపము పశ్చిమోరణములు మొదలగు విషయములను గురించి యొక్క వ ప్రచారము నవకాశము లేదు. 16 వ తేదీ సాయంకాలమునకే గ్రామమందలి వివిధ భక్తసమాజములు సంఘములు రైలుస్టేషనువద్ద కేంద్రీకృతమై వచ్చిన భక్తుల కాహ్వానమిచ్చి శ్రీరామనామ తారకమంత్ర జపోహసనాధునిండుగు శ్రీమదాంజనేయ పతాక చూకసమున కుప్పిగంతు లిడుచు ముందు దారితీయుచుండ భజనసమాజములు తనివి తీరని తన్మయత్వమున మునిగి చేతికోలలు కాలి గట్టెలకు ప్రతిధ్వనింప జయజయధ్యానము లాకసమున మూఢ్రమోగ వృత్తగాన మంగళవాద్యములతో రామభజన సేయించు భక్తులందరిని దివ్యోత్సవమున నూరేగింపుతో సమావేశ రంగమునకు గొంపోయిరి.

సమావేశ ప్రారంభము

17 వ తారీఖు ఉదయం 6 గంటలకు వేదవాక్యావృత ధారలతో సమావేశము ప్రారంభమైనది. 9 గంటలు మొదలు 11 గంటల వరకు జమ్మలమడుగు కుబ్బయ్యగారు ఆతిమాధుర్యముగ ఆధ్యాత్మిక రామాయణ పారాయణము గావించిరి. సాయంకాలము మల్లాది రామకృష్ణ చయనులగారు భాగవత సారముపై భక్తిరసమువ్విస్తూర నుపన్యసించిరి. రాత్రి యే తేళ్ళరపు శీతారామాంజనేయులు గారు వృత్తగానములతో బాలగోపాల తరంగములు కడు రమ్యముగ పాడిరి.

రెండవ రోజు

ప్రాతఃకాలము పూజాతరంగ కాలక్షేపములు జరిగినవి. తదుపరి సమాజకార్యదర్శిగారు శ్రీ ములుకుట్ల లక్ష్మీనారాయణ కాశ్మీగారు సమాజోద్దేశములపై విపులముగ నుపన్యసించిరి. పిమ్మట శ్రీ రంగావధుల కుబ్బయ్యకాశ్మీగారు (వేద రావురు) రామదాసు చరిత్రను భక్తిరస మూడిపడునట్టి శమతాత్కరముగ హరికథ చెప్పిరి. దేశరాజు సాంబశివరావుగారు సీతా కళ్యాణోత్సవమున కడు సేత్రోత్సవముగ జరిపించి నూట పదార్లు సమర్పించిరి. సాయంకాలం శ్రీమైసంపాటి వరసింహంగారు “సీతాకళ్యాణము”ను మిక్కిలి సమర్థతో హరికథ చెప్పిరి.

మూడవ రోజు

ఉదయం యథావిధిగ పూజాతరంగకాలక్షేపములు జరిగి పిమ్మట శ్రీ ఆచార్య కుబ్బయ్యకాశ్మీగారును శాలిలిన నర సింహకాశ్మీగారును “భక్తి”పై గంభీరవ్యాసములు గావించి రిభిక్షుపరి సభాభవనము క్రిందిని నిర్మల్లముగ పొరులూడించి మా

కొనియొండ శ్రీగుంటూరు శూర్యవారాయణ కాశ్మీగారు ‘కృష్ణలీల’ను వృత్తగాన సహితముగను కడురమ్యముగను వర్ణించిరి. వారి భక్తి సమన్వితము. ఇతరులకు ప్రదర్శించునట్లు తోచక కేవలము శ్రీకృష్ణభగవానునితో ఐక్యమొంది నుమారు 8 గంటలకాలము సాక్షాత్ శ్రీకృష్ణమూర్తియే సభితులకు పైదుట పాటించునట్లు జేసెను. వారికాలక్షేపమును వీక్షించు సభితులందరి సమాంతముగ లేపలేకాడలోని శ్రీకృష్ణసాన్నిధ్యమున నిలబడెట్టి గోపగోపికాబృందంబులు, కృష్ణలీలాక్షిపలు, యశోదానందము మున్నగునవి కన్నులారజాయ నట్లానందపరవకుల జేసెను. వారికి లోడు 9 గంటల యాడుగల త్రిపురారిభట్ల రామకృష్ణకాశ్మీ అత్యద్భుతవృత్తమును, వేలుగాన నాగస్వరాభి నయమును, శ్రీమదాంజనేయుని సీతాస్వేదనాపట్టమును మిక్కిలి సేత్రోత్సవముగ ప్రదర్శించెను. ఈభక్తు లిరువురునకుగల సభితులందరు భోజనముల మాటమరచి శ్రీకృష్ణ బ్రహ్మానంద రసము తనివితీర గ్రోలునట్లుజేసిరి.

సాయంకాలము శ్రీశైల భార్యకాశ్మీగారు శ్రీ శ్రీ వస్త్రోపహరణము’ను, రాత్రి శ్రీసీతీల క్షీ నారాయణ కాశ్మీలు గారు ‘జానకి శపథము’ను హరికథ జెప్పిరి. రాత్రి మరల శ్రీగుంటూరి శూర్యవారాయణకాశ్మీలుగారును పొంపూరి రాఘవబానుగారును శ్రీకృష్ణరాసక్రీడా కాలక్షేపములు కడురమ్యముగ గావించిరి. వధ్యాష్టమ శ్రీరామపట్టాభిషేక పూజావిధానము సక్రమముగ జరిగెను.

భోజనసదుపాయములు

వచ్చినభక్తు లందరికిని పూటకునుమారు శిండువేల శ్రీపురుషులకు విలేముగ భోజనముపెట్టుబడినది. సమావేశపద్యతల ననుసరించి భోజనసమయమునగూడ భగవద్ధ్యాన గానామృత ముతో కొలాహలముగ వినంబడుచుండెను. శ్రీపురుషభక్తవరులు సం తోషముగ వడ్డనలలో పొల్లొని సమావేశమును జయప్రదము గావించిరి. గుంటూరుపట్టణముంతయు దండువిడిచినట్లు సమటుంబముగ సమావేశమంటపమును కాత్రింబవలు నీమాడుకోలాలు నలంకరించిరి. సమావేశము దిగ్విజయముగ జరిగెను. తో ముగిసినది.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ పత్రిక

విద్యార్థులు కావలెను.

చాలావారిలో నెం 57/58 రు గల మా నూతన, విశాలమైన కట్టడమునందు మోటారు నడుపుటకును, మెకానిజము నేర్పుకొనుటకు విద్యార్థులు కావలెను.

15000 చదరపు అడుగుల విస్తీర్ణముగల స్థలముగలదు.

తక్షణమే తెలుగు, ఆంగ్ల ప్రాప్తికనునకు వ్రాసిన పంపబడును.

ప్రిన్సిపాల్

తంజినిలాసము:—మోటోస్కూల్
తెలిఫోను:—నెం 1444

శ్రీరామ్ మోటారు స్కూలు,
మద్రాసు.

అన్ని కేమిస్టులకు, ఔషధశాలలకు, వైద్యశాలలకు

టిన్ క్చరు కార్డుమమ్, నెనెగె మొదలగు పైకమును గలిగించు ఔషధములను తయారుచేయుటకు ఒక పరిశ్రమశాల కట్టబడినది. గవర్న మెంటువారు కొన్ని నడుపాయముల నొనంగుటచే ప్రీటిని మిక్కిలి చౌకధరలకు విక్రయించుటకు మాకు వీలు గలదు.

మెలిబ్రాండు టిన్ క్చరులకే వ్రాయుడు

టోకుగా విక్రయించు వారందరును ఉత్తరము వాసిన ధరల జాబితా పంపబడును.

1587

"Depot for Burroughs Wellcome & Co.,"
W. E. SMITH & Co. Ltd.

Chemists, Druggists and Aerated Water Manufacturers.
MOUNT ROAD, MADRAS.

Tel: KARDYL

Phone: 225

P. B. No. 314

Branches: Esplanade,

Vepery

Ootacamund

Phone 37

102

మలేరియా, ఇతర జ్వరములకు

1591

వైరెక్సు

ఒక్కటే ఆమెను మైన గుణమునిచ్చును. దీనిని ఉపయోగించి మంచుగుణమును, ఆరోగ్యమునుపొందిన లెక్కలేనంతమంది ఈ యోగ్యతాపత్రిక నిచ్చియున్నారు. అందువల్లనే

వైరెక్సు అమితముగా

విక్రయమగుచున్నది

రహస్యమైన ఔషధములుకాదు. ఫారములావ్రాసిన పంపబడును.
బుడ్డి 1-3 ధర రూ 0.18-0.0

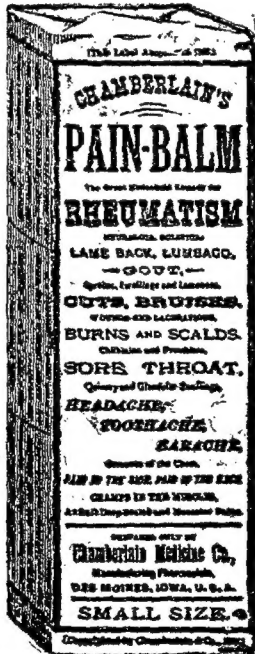
వి. పి. చార్జి తోపాటు రూ 1.2-0.

Bengal Chemical & Pharmaceutical Works Ltd.
CALCUTTA

పారాయణభగవదీశ

(వచనగ్రంథము)

కానసైబా 108 పేజీలు. మేలుకాగితము. కిత్రాను తెండు. సంపుటము ముద్దు గూర్చున్నది. వెల రు 10-0.
ఇది భగవద్గీతాశ్లోకములకుఁ జూరగు వచనము ఏయధ్యామున కావ్యధ్యాయము నివయభావము లేకుండ వ్రాయబడినది. తెలివిమిగులబ్రత ప్రభుయై ప్రాథమధురముగ నున్నది. ఇది యీ తెసానిచారి కుటుంబమున రెండువందలయేండ్లనుండి పరంపరగా నడుచిన పారాయణము కావించబడుచుండిన తాళపత్ర సంపుటమునుండి ముద్రింపబడినట్లు లీ గ్రంథపీఠిక యందుఁ గలదు. కాని రచయిత యెవ్వఁడో తెలియరాదు. ఇట్టి గ్రంథమును గవియించినవారిపేరు తెలియకుండుట కడు శోచనీయము. ఈ గ్రంథము స్త్రీలకు నైతము నుభోధముగ నుండును. తాళపత్రమాతృకయందలి స్థాతిత్యములను ముద్రమున సంస్కరించిన శ్రీమాన్ బుక్కపట్టణము రామానుజయ్యగారి పరిశ్రమము చేర్చినదనినది. ఇది మదరాసు బార్డిటౌన్ వరదా ముత్తియప్పకవిగారి నెం 73 రున గల నగలవర్తములైసాని కృష్ణయ్య సెట్టి అందుపన్నవారికడఁ క్రయమునకు లభించును.

చేంబర్లెన్ గారి పెయిన్ బామ్

వార సుఖము, నడుము నొప్పి, కాలినగాయములు. తలనొప్పి, పండ్లనొప్పి, నరుకులు, దెబ్బలు మున్నగునవి దీనివలన తప్పక గుణ మగును.

అన్ని జాగాలలో విక్రయమునకు 33 దొరకును. (1)

ఆంధ్రనాటకరంగము

గ్రంథకర్త:

బ్రహ్మశ్రీ గొల్లపూడి శ్రీరామశాస్త్రిగారు
ఇందు ఆంగిక, వాచిక, ఆహార్య, సాత్వికము, లవణబహు నాలుగువిధములైన అభినయములును, వీరికి సంబంధించిన పాత్రోచ్ఛిభాష, రంగమునందుపయోగింపదగిన పద్ధతీముల విమర్శ, సంగీతప్రయోజనము, నటులు, నాట్యములు మొదలగు రంగమునకు సంబంధించిన యన్ని విషయములును, కాస్త్ర సమ్యక్తముగను, యుక్తియుక్తముగను విపులముగ చర్చింపఁబడినవి. తెలివిమిగులరమ్య, సుందరములైన నటులు సాధిప్రాయములనొంది దీనిప్రాశస్త్యమును వెల్లడించిరి.
250 పుటలగ్రంథము.

మేలుప్రతి 1-4-0. నాదాప్రతి 1-0-0.
గ్రంథముదొరుకు చిరినామాలు:—
మేనేజర్, విద్యావివోదినీగ్రంథమాల-చిత్తూరు.
వావిళ్ల రామస్వామిశాస్త్రిలు అండ్ సన్స్,
నెహ్రూ స్ట్రీట్, మద్రాసు.
ప్రెస్ లిండు కో., బెజవాడ.